

**VÝZKUMNÝ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ
EKONOMIKY**

Research Institute of Agricultural
Economics

ROČENKA 2003
Annual Report 2003

Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky Praha

**Výzkumný ústav
zemědělské ekonomiky**

ROČENKA 2003

Praha 2004

Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky

**Mánesova 75
120 58 Praha 2**

Tel.:

provolba: 222 000 xxx

ústředna: 222 000 111

Fax:

222 725 450

E-mail:

smejkalova@vuze.cz

Homepage:

<http://www.vuze.cz>

ISBN 80-86671-16-X

Obsah

Úvod.....	1
1 Cíle, úkoly a organizace ústavu.....	2
1.1 Hlavní činnosti ústavu	2
1.2 Organizační a řídicí struktura.....	3
2 Aktivity ústavu v roce 2003.....	4
2.1 Výzkumná činnost.....	4
2.1.1 Výzkumný záměr.....	4
2.1.2 Projekty NAZV.....	5
2.1.3 Ostatní projekty.....	12
2.1.4 Mezinárodní nebo zahraniční projekty.....	13
2.1.5 Přehled nejvýznamnějších výsledků výzkumu dosažených v roce 2003.....	15
2.2 Řešené tematické úkoly.....	15
2.3 Projekty řešené pro jiné instituce.....	27
2.4 Vzdělávací a poradenská činnost.....	28
2.4.1 Vlastní konference a semináře.....	28
2.4.2 Pedagogická činnost.....	28
2.4.3 Přednášková činnost pracovníků.....	29
3 Publikace VÚZE vydané v roce 2003.....	36
4 Výběr z bibliografie publikační činnosti pracovníků za rok 2003.....	41
Summary.....	43

Úvod

Ročenka Výzkumného ústavu zemědělské ekonomiky (VÚZE) Praha za rok 2003 poskytuje souhrnný přehled o činnosti VÚZE za rok 2003. V jednotlivých kapitolách jsou stručně charakterizovány významné výsledky práce ústavu dosažené v roce 2003. Lze konstatovat, že činnost VÚZE se stabilizovala a v zásadních rysech neodlišovala od aktivit v předcházejících letech. Zajištění rozpočtových zdrojů umožnilo pokračovat v cíleném procesu rozšiřování a harmonizaci výběrových šetření v síti testovacích podniků FADN CZ. Na základě Nařízení Rady EU 79/65/EEC a ve znění pozdějších předpisů byl ústav zřizovatelem pověřen výkonem funkce Kontaktního pracoviště FADN ČR („liaison agency FADN“).

Nadále se dařilo posilovat výzkumné aktivity ústavu ve vztahu křešení výzkumného záměru a grantů. Cennými výstupy VÚZE v uplynulém roce jsou modelové propočty předpokládaných dopadů rozšíření EU na příjmovou situaci zemědělství. Různě koncipované scénáře těchto modelů a kvantifikace dopadů SZP na české zemědělství se staly důležitými nástroji pro rozhodování státní správy v předvstupním období. V kontextu tohoto je třeba zmínit zcela zásadní podíl VÚZE na vypracování stěžejního rezortního materiálu: Koncepce agrární politiky ČR na období 2004 až 2013.

Stejně jako v minulých letech ústav zpracovával řadu exkluzivních podkladů pro významné mezinárodní instituce, např. každoroční monitoring a hodnocení agrární politiky ČR pro OECD. Pokračovala aktivní spolupráce se zahraničními partnery v rámci účasti ústavu na řešení mezinárodních výzkumných projektů a byla uskutečněna řada konzultací se zahraničními odborníky.

Ústav rovněž zajišťoval osvětovou činnost v souvislosti s prezentací významných výsledků výzkumu, zejména pak se zaměřením na agrárně politickou problematiku související s vrcholící přípravou vstupu do EU a mapující dopady této situace na naše zemědělství. Tyto aktivity byly v uplynulém roce velice významné a četné a ústav připravil řadu podkladů a veřejných prezentací na toto aktuální téma.

Postoupilo se rovněž v aplikaci metody klasifikace zemědělských podniků ČR podle typologie a standardů EU a ve výpočtech a v tvorbě databáze Standardního příspěvku na úhradu (StPÚ) pro účely klasifikace zemědělských podniků v síti FADN CZ. Přínosem pro zkvalitnění odborných aktivit ústavu bylo i jednání vědecké rady, která v obecné rovině potvrdila výzkumné zaměření ústavu.

Dr. Ing. Dušan Vaněk
ředitel

1 Cíle, úkoly a organizace ústavu

1.1 Hlavní činnosti ústavu

Základní rámec činnosti Výzkumného ústavu zemědělské ekonomiky se opírá o novelizované znění „Zřizovací listiny“, která vymezuje předmět činnosti VÚZE v těchto hlavních směrech:

- Systematické rozvíjení vědního oboru Zemědělská ekonomika a základní a aplikovaný výzkum v oblasti agrární politiky a ekonomiky na úrovni makroekonomické, regionální a mikroekonomické. Stěžejní výzkumně vývojovou činností jsou otázky rozvoje agrárně potravinářského komplexu v podmínkách tržní ekonomiky.
- Zpracování koncepčních návrhů a podkladů pro tvorbu a realizaci hospodářské politiky v agrárně potravinářském sektoru zahrnujících hlediska strukturální, regionální a sociální.
- Sledování, analýzy a predikce ekonomického, sociálního a regionálního vývoje agrárního sektoru a venkova v ČR a ve vybraných zemích zejména v souvislosti s integrací do EU. Výstupem jsou především zprávy o stavu zemědělství ČR, zprávy pro OECD, EU, WTO a FAO a podklady pro odborný komplexní servis.
- Získávání a analýza vybraných informací a údajů ovlivňujících stav a chování podnikatelské sféry zemědělsko-potravinářského sektoru. Jde zejména o informace a hodnocení agrárního domácího a zahraničního obchodu a údaje o nákladovosti výroby rozhodujících agrárních komodit.
- Odborná školicí, servisní a informační činnost (ediční a překladatelská) ve výše uvedených oblastech.
- Vytváření a správa sítě FADN ČR a organizace výběrových šetření v agrárně potravinářském sektoru. S účinností od 1. 11. 2003 výkon funkce Kontaktního pracoviště FADN ČR („liaison agency FADN“)
- Odborná spolupráce se zahraničím ve výše uvedených činnostech.
- Poradenská a expertní činnost v oblasti agrárně potravinářského sektoru a venkova na úrovni makroekonomické, regionální a mikroekonomické.

1.2 Organizační a řídicí struktura

Jmenný seznam vedoucích pracovníků: (Stav k 1. 3. 2004)

1000	Ředitel	Dr. Ing. Dušan Vaněk
1400	Ekonomický náměstek	Ing. Václav Bašek, CSc.
1410	Ekonomika a financování	Jana Kolářová
1420	Vnitřní správa	Zdeněk Fous
1200	Vědecký sekretář a náměstek pro odbornou činnost	Doc. Ing. Tomáš Doucha, CSc.

Odborné útvary:

1210	Rozvoj zemědělství a venkova	RNDr. Tomáš Rätinger, MSc., Dr.
1211	Struktura a ekonomika zemědělství	Ing. Alois Juřica, CSc.
1212	Regionální rozvoj a venkov	Ing. Zdeněk Trávníček, CSc.
1213	Agroenvironmentální politika	Ing. Jaroslav Pražan
1214	Sociální vývoj	PhDr. Hana Horská
1215	Obnovitelné zdroje energií a surovin	Ing. Tomáš Zídek
1220	Agrární trh	Ing. František Vaníček, CSc.
1221	Domácí trh	Ing. Miluše Abrahámová
1222	Zahraniční obchod	Ing. Jiřina Šlaisová, CSc.
1223	Struktura a ekonomika navazujících sektorů	JUDr. Ing. Josef Mezera, CSc.
1230	Ekonomicko-matematické modely	RNDr. Ivan Foltýn, CSc.
1100	Odborné služby	Ing. Josef Kraus, CSc.
1110	Vědecké informace, knihovna	Ing. Eva Dyková, CSc.
1300	Kontaktní pracoviště FADN ČR	Ing. Josef Hanibal
1311	Metodika a organizace šetření FADN	Ing. František Slavík
1312	Správa databáze FAD	Ing. Michaela Lukešová
1313	Systémová podpora	Ing. Jiří Cink

2 Aktivity ústavu v roce 2003

2.1 Výzkumná činnost

V roce 2003 ústav řešil jeden výzkumný záměr (s ukončením v březnu 2004), 14 grantů NAZV, z toho 10 jako hlavní řešitel a 4 spoluřešitelsky.

2.1.1 Výzkumný záměr

<i>Číslo úkolu:</i>	1211
<i>Číslo projektu:</i>	MZe (M 11-00-01)
<i>Název projektu:</i>	Vytvoření soustavy modelů pro formování zemědělské politiky
<i>Odpovědný řešitel:</i>	RNDr. Ivan Foltýn, CSc.
<i>Spoluřešitelé:</i>	Ing. Ida Zedníčková a kolektiv pracovníků VÚZE

Věcný a časový postup řešení:

Hlavní pozornost byla zaměřena na vývoj ekonometrického modelu AG-MEMOD pro české zemědělství, který umožňuje simulovat vývoj hlavních zemědělských komodit (pšenice, ječmen, kukuřice na zrno, řepka - řepkový olej a šroty, slunečnice - slunečnicový olej a šroty, brambory pro lidskou výživu, cukrovka - cukr, skot - hovězí maso, prasata - vepřové maso, drůbež - drůbeží maso, mléko - mléčné výrobky). Model simuluje vývoj českého zemědělství pomocí vzájemně propojeného systému funkčních vztahů ($y = f(x_1, \dots, x_k)$, kde y je vysvětlovaná proměnná a x_1, \dots, x_k jsou vysvětlující proměnné), které jsou automaticky vytvářeny na základě databáze údajů o českém zemědělství v období 1990 - 2002 a vypočítává modelové predikce pro období 2003 - 2012 na základě scénářů vývoje opírajících se zejména o pravděpodobný vývoj agrární politiky. Pro model AG-MEMOD byly formulovány 3 možné scénáře vývoje:

- scénář 1 (BAS - ČR nevstoupí do EU), kde se předpokládá pokračování vývoje zemědělství a agrární politiky ČR z posledního období (2000 - 2002) až do roku 2012
- scénář 2 (SAPS - ČR vstoupí v roce 2004 do EU), kde se předpokládá uplatnění SZP EU pro vstupující země (SAPS) v celém období 2004 - 2012 bez reformy SZP (MTR)
- scénář 3 (MTR - ČR vstoupí v roce 2004 do EU), kde se předpokládá uplatnění SZP EU pro vstupující země (SAPS) pouze v období 2004 - 2006, zatímco v období 2007 - 2012 se předpokládá uplatnění systému SPS vycházejícího z reformy SZP (MTR)

Za nejpravděpodobnější se pokládá scénář 3, přičemž scénář BAS je pouze srovnávací.

Model AG-MEMOD spolu s ostatními modely vytvořenými v rámci VZ v letech 2001 a 2002 pro české zemědělství (modely AGRO-3, IDARA a ZEM-1) tvoří základní matematicko-modelový aparát pro realizaci jednoho ze základních úkolů VÚZE: analýzy

a vyhodnocování vývoje zemědělství v závislosti na navrhovaných a realizovaných opatřeních agrární politiky jak před vstupem, tak po vstupu do EU.

Řešitelský tým v průběhu roku 2003 vypracoval 2 varianty programu pro výpočet přímých plateb pro české zemědělce, který byl formou freeware poskytnut české zemědělské veřejnosti a podle ohlasů i ve vysoké míře využíván.

2.1.2 Projekty NAZV

Číslo úkolu: 3210
Číslo projektu: QD 1013
Název projektu: **Posuzování konkurenceschopnosti agrárních komodit v rámci Mezinárodní sítě pro srovnávání nákladů, včetně vypracování modelů pro ČR**
Odpovědný řešitel (VÚZE): Ing. Petr Jakobe, CSc.
Spoluřešitelé: Ing. Zdeněk Trávníček, CSc., Ing. Jana Poláčková, CSc., Ing. Jan Klapka, Ing. Pavel Vacek, Ing. Veronika Nová

Věcný a časový postup řešení:

V roce 2003 pokračovalo řešení projektu podle metodiky, tj. byly aktualizovány ekonomické údaje produkce mléka a hovězího masa ve třech zemědělských podnicích. Vedle vlastních údajů z produkce mléka a hovězího masa byla provedena analýza cen mléka, hlavních mléčných produktů a dále struktury farem v období 1990 až 2001. Výsledkem je vypracování limitů pro posuzování konkurenceschopnosti zemědělských podniků pro produkci mléka a hovězího masa, včetně pozice českých zemědělských podniků v rámci mezinárodní sítě pro srovnávání nákladů IFCN.

Číslo úkolu: 3211
Číslo projektu: QC 1037
Název projektu: **Efektivnost využití programů EU v ČR**
Odpovědný řešitel: prof. Ing. František Střeleček, CSc., JČU České Budějovice
Spoluřešitelé (VÚZE): Ing. Jaroslav Novák, CSc. Ing. Helena Součková, CSc.

Věcný a časový postup řešení:

V rámci řešení tohoto projektu VÚZE (jako spoluřešitel projektu) zpracoval „Stručné hodnocení programu Sapard“, který se začal v ČR realizovat od roku 2002. V roce 2003 proběhlo čtvrté a páté kolo přijímání žádostí. Čtvrté kolo se týkalo agroenvironmentálních opatření v pěti vybraných oblastech ČR. Páté kolo bylo posledním kolem přijímání žádostí v rámci programu SAPARD a týkalo se především zlepšování profesního vzdělávání.

Po vstupu ČR do EU naváže na program SAPARD operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. Jeho účelem je obdobně jako u programu SAPARD podpora zemědělské prvovýroby a zpracování zemědělských produktů a zajištění trvale udržitelného

rozvoje venkova. Navíc se tento program zaměřuje i na podporu lesního a vodního hospodářství.

Číslo úkolu: 3214
Číslo projektu: QC 0242
Název projektu: **Uplatnění systému alternativního managementu ochrany půdy a vody v krajině**
Odpovědný řešitel: Ing. Jaroslav Pražan
Spoluřešitelé: kolektiv pracovníků odboru 1210

Věcný a časový postup řešení:

Rok 2003 byl čtvrtým rokem řešení. V návaznosti na testování propojování dat o deficitních půdách (dle charakteristik BPEJ) s daty o využití půdy bylo toto provedeno na polovině území ČR (bude dokončeno v roce 2004). Výsledkem bude databáze, která umožní odhadnout potenciální náklady na celostátní řešení ochrany deficitních půd a zprostředkovaně vod s využitím celé škály nástrojů politiky. Druhou částí práce v roce 2003 bylo posouzení využitelnosti jednotlivých nástrojů politiky na řešení ochrany deficitních půd, které bylo vztaženo k první verzi definice tzv. kritických operací na půdě.

Číslo úkolu: 3216
Číslo projektu: QC 0067/2000
Název projektu: **Zemědělské hospodaření ve zranitelných oblastech (uplatnění směrnice Rady 91/676)**
Odpovědný řešitel: Ing. Jaroslav Pražan
Spoluřešitelé: kolektiv pracovníků odboru 1210

Věcný a časový postup řešení:

Ve čtvrtém roce řešení se práce zaměřily především na kvalitativní posouzení implementace Akčních programů (zejména v oblasti hospodaření na orné půdě). Byly vybrány typové podniky (celkem 5), hospodařící ve zranitelných oblastech s ohledem na klimatické regiony. Dle jednotlivých bodů Akčního programu byl vypracován dotazník, který byl zaměřen nejen na proveditelnost jednotlivých operací (nebo jejich omezení), ale také na stupeň informovanosti a další aspekty, charakterizující úroveň implementace Akčního programu a tím i nitrátové směrnice. Pro interpretaci výsledků byly v dotazníku zaznamenávány i základní údaje o podniku, mající vztah ke sledované problematice (intenzita hospodaření, stavy hospodářských zvířat, skladovací kapacity na statková hnojiva atd.

Číslo úkolu: 3219
Číslo projektu: QC 1096
Název projektu: **Výzkum faktorů optimalizace kvality produkce obilovin v ČR**
Odpovědný řešitel (VÚZE): Ing. Petr Jakobe, CSc.
Spoluřešitelé: Ing. Slavoj Palík, CSc., (Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o.)
Ing. Marie Váňová, CSc., RNDr. Květoslav Hubík,
Ing. Josef Prokeš

Věcný a časový postup řešení:

Řešení projektu pokračovalo podle plánu, tj. byl proveden odběr cca 1500 vzorků potravinářské pšenice, potravinářského žita a sladovnického ječmene ze zemědělských podniků tak, aby bylo možné postihnout co nejvíce okresů ČR. U vzorků byly stanoveny ukazatele jakosti pro potravinářskou pšenici a žito vzhledem k jejich plošnému rozmístění v ČR. V letošním roce 2004 budou provedeny poslední odběry a na základě parametrů kvality modelově zpracovány oblasti s vhodnými předpoklady pro dosahování optimální kvality potravinářských obilovin a sladovnického ječmene.

Číslo úkolu: 3303
Číslo projektu: Q 1166
Název projektu: **Nezbytné strukturální změny v českém bramborářství s ohledem na vstup do EU**
Odpovědný řešitel: VÚB Havlíčkův Brod
Spoluřešitelé: ÚBS ČR Havlíčkův Brod
VÚZE Praha (Václav Mottl)

Věcný a časový postup řešení:

Projekt byl k 31.12. 2003 dokončen. Zpracovaná závěrečná zpráva byla dne 29.1. 2004 při zasedání Vědecké rady Výzkumného ústavu bramborářského v Havlíčkově Brodě po schválení posudků oponentů přijata a projekt byl předán NAZV.

Číslo úkolu: 7211
Číslo projektu: QF 3269
Název projektu: **Metody komplexního hodnocení zemědělských podniků pro formování agrární politiky**
Odpovědný řešitel: Ing. Alois Juřica, CSc.
Spoluřešitelé: kolektiv pracovníků VÚZE

Věcný a časový postup řešení:

V prvním roce řešení výzkumného projektu byly cílem především metodické otázky a příprava i provedení výběrového šetření doplňujícího data získaná od zemědělských podniků prostřednictvím sítě FADN. Byly zpracovány všechny plánované aktivity a dokončen i výstup V003 „Vypracování metodiky pro hodnocení účinnosti a cílů podpor do zemědělství“ pro

potřeby příslušných odborů MZe. Jako neplánovanou aktivitu realizovali řešitelé projektu odbornou konferenci s mezinárodní účastí na téma „Aktuální ekonomická problematika zemědělských podniků II“.

Číslo úkolu: 7212
Číslo projektu: QF 3001
Název projektu: **Funkce politiky v agrárním sektoru a rozvoje venkova v nejdůležitějších typech regionů v období před a po vstupu do EU**
Odpovědný řešitel: Ing. Vojtěch Vávra, CSc.
Spoluřešitelé: kolektiv pracovníků oddělení 1212

Věcný a časový postup řešení:

Byly pořízeny dva datové soubory charakterizující venkovské obce okresů Ústí nad Orlicí a Klatovy. Zároveň byl pořízen soubor údajů o venkovských obcích z šetření Sociologické laboratoře KHV ČZU v Praze pro sekundární využití, zahrnující přes 1 300 obcí z celé ČR.

Vedle těchto šetření byl upraven a odzkoušen modelový propočít vlivu podpor agrární politiky na hospodářský výsledek zemědělských podniků v různých výrobně ekonomických podmínkách.

Číslo úkolu: 7213
Číslo projektu: QF 3156
Název projektu: **Hodnocení regionální politiky pomocí metody PEM**
Odpovědný řešitel: RNDr. Ivan Foltýn, CSc.
Spoluřešitelé: kolektiv pracovníků VÚZE
doc. Ing. Libor Grega, CSc., prof. Karel Vinohradský, CSc.
Ing. Pavel Syrovátka - MZLU Brno

Věcný a časový postup řešení:

Řešení v prvním roce probíhalo v souladu s plánem projektu, a to ve 4 oblastech:

- Vývoj a zdokonalování modelového software.
- Vytváření variant modelu PEM využitelných v ČR.
- Budování datové základny a informačního zabezpečení modelů.
- Ověřování využitelnosti vytvořených modelových nástrojů.

Ad 1): Byla vyvinuta zcela nová verze 3-komoditního národního modelu PEM-CR-3K (pšenice, krmné obiloviny, olejnin) v Excelu a GAMSu, který na bázi metodologie PEM OECD umožňuje efektivně a operativně řešit otázky dopadů jednotlivých variant agrární politiky na české zemědělství. Velká pozornost byla věnována teoretickým i praktickým otázkám konstrukce modelových elasticit. Pro tento účel byly navrženy a testovány

matematicko-statistické postupy opírající se o softwarově dostupné matematicko-statistické metody.

Ad 2): Model PEM-CR-3K byl v průběhu řešení rozšířen na 9-komoditní model PEM-CR-9K (pšenice, ječmen, řepka, cukrovka, brambory, mléko, hovězí maso, vepřové maso, drůbež), který bude plně využitelný pro simulace a predikce vývoje v ČR. Model PEM-CR-9K je národním modelem, který nemá analogii v řešení mezinárodního modelu PEM v OECD (kde jsou řešeny 2 samostatné modely, a to model PEMcrop - pšenice, krmné obiloviny, olejniny a model PEMdairy - mléko a mléčné produkty).

Ad 3): V tomto roce byl zahájen výzkum regionalizace modelů PEM-CR-3K a PEM-CR-9K pro simulace regionálních dopadů agrární politiky ČR před vstupem a zejména po vstupu ČR do EU. Řešitelský tým provedl porovnání rozdílů mezi dvěma základními regiony ČR, a to: 1) oblasti spadající do méně příznivých oblastí (LFA) a 2) všechny ostatní oblasti, které nesplňují definici LFA (NLFA), pro které využil možnosti, které poskytuje soubor testovacích podniků FADN VÚZE.

Ad 4): V průběhu řešení grantu v roce 2003 probíhalo permanentní ověřování využitelnosti vytvořených modelových nástrojů metody PEM pro simulaci české agrární politiky a jejich dopadů na zemědělství ČR. Výsledky byly konfrontovány s ostatními modelovými nástroji vyvíjenými ve VÚZE, zejména s modelem AGRO-3, s modelem ZEM-1 a s modelem AG-MEMOD.

<i>Číslo úkolu:</i>	7214
<i>Číslo projektu:</i>	QF 3081
<i>Název projektu:</i>	Monitoring a hodnocení pozemkového práva a trhu se zemědělskou půdou v ČR v souladu s legislativou EU
<i>Odpovědný řešitel:</i>	Ing. Jiří Němec, CSc.
<i>Spoluřešitelé:</i>	kolektiv pracovníků oddělení 1212

Věcný a časový postup řešení:

Aktivita A 301 projektu NAZV QF 3081 řeší dílčí část legislativy z problematiky trhu s půdou v České republice tak, jak byla v průběhu posledních 15 let uplatňována v obecných legislativních předpisech, zákonech a vyhláškách ministerstva financí a zemědělství.

V průběhu roku 2003 byly shromážděny legislativní předpisy, odborné a vědecké statě z pozemkového práva České republiky a z vybraných zemí EU.

V roce 2004 bude tato legislativa doplněna o poznatky ze zemí EU a některých dalších zemí s rozvinutou tržní ekonomikou. Předpokládá se, že koncem prvního pololetí 2004 bude vydána obsáhlá knižní monografie „Pozemkové právo a trh s půdou v České republice“.

Číslo úkolu: 7215
Číslo projektu: QF 3082
Název projektu: **Aktualizace a prohloubení vymezených méně příznivých oblastí a regionalizačních plánů pro nové programovací období EU**
Odpovědný řešitel: Ing. Marie Štolbová, CSc.
Spoluřešitelé: kolektiv pracovníků oddělení 1212

Věcný a časový postup řešení:

V roce 2003 začalo řešení projektu podle metodiky. Byla zpracována první část návrhu na inovované ocenění výnosnosti zemědělského území, který bude dopracováván v průběhu roku 2004.

Číslo úkolu: 7216
Číslo projektu: QF 3275
Název projektu: **Mimoprodukční přínos trvale udržitelného multifunkčního zemědělství v podmínkách ČR**
Nositel: MZLU Brno
Odpovědný řešitel: doc. Dr. Ing. Libor Grega, CSc.
Spoluřešitelé: RNDr. Tomáš Ratinger, MSc. Dr., Ing. Jitka Pencáková

Věcný a časový postup řešení:

Byla zpracována metodika posuzování netržního, (nekomoditního) přínosu multifunkčního zemědělství a navržena výběrová šetření (za VÚZE výběrový soubor pro posouzení ekonomické výkonnosti podniků, šetření sociální funkce zemědělských podniků, šetření úrovně a vlivu společenského kapitálu) včetně provedeného sběru dat. Výsledky šetření sociální funkce zemědělství byly předběžně zpracovány. Průběžná výzkumná zpráva za rok 2003 byla připravena pro vědeckou rozpravu ke grantovému projektu NAZV QF 3275, konanou na PEF MZLU v Brně dne 23. ledna 2004. Na základě výsledků výzkumu vznikla dílčí výzkumná studie na téma „Analýza finančně ekonomické situace zemědělských podniků a jejich důchodových zdrojů“. Cílem projektu je kvantifikovat míru ekonomické diferenciaci zemědělských podniků v daném regionu a na základě jejich ekonomických výsledků vymezit rozhodující faktory ovlivňující rozsah a strukturu příjmových zdrojů v charakteristických typech zemědělských podniků regionu.

Číslo úkolu: 7217
Číslo projektu: QF 3278
Název projektu: **Objektivizace nabídky a poptávky po ekologických produktech a možnosti jejího ovlivňování**
Odpovědný řešitel: prof. Ing. Iva Živělová, CSc.
Spoluřešitelé: Ing. Jana Poláčková, CSc., Ing. Zdeněk Mládek,
Ing. František Nohel

Věcný a časový postup řešení:

Byl vytvořen výběrový soubor ekologicky podnikajících subjektů a zajištěn sběr dat za rok 2002 pro analýzu vztahu cen a nákladů na výrobu bioproduktů z pohledu ekologického zemědělce, která bude zpracována do výstupu společně s analýzou za rok 2003. Výsledky za rok 2003 byly shrnuty v periodické zprávě projektu společně s MZLU (leden 2004).

Číslo úkolu: 7301
Číslo projektu: QF 3296
Název projektu: **Vytvoření informačního systému s databází kvantitativních ekonomických a výrobních informací na bázi sítě FADN CZ s internetovým přístupem pro potřeby orgánů státní správy, vědeckovýzkumné základny a podnikatelské sféry**
Odpovědný řešitel: Ing. Josef Hanibal
Spoluřešitelé: kolektiv pracovníků odboru 1300

Věcný a časový postup řešení:

Cílem řešení grantu je vytvoření informačního systému s databází vybraných ekonomických a výrobních informací o zemědělských podnicích na bázi sítě FADN CZ a FADN členských zemí EU a přímé zpřístupnění této databáze pro potřeby státní správy, výzkumné základny, poradenských organizací, odborné veřejnosti a podnikatelské sféry. Řešení projektu v roce 2003 bylo zaměřeno na vyřešení obsahových, metodických a analytických otázek navrhovaného informačního systému. Výsledkem prvního roku řešení je návrh IS a analytická dokumentace potřebná pro realizaci IS včetně návrhu technologického řešení, což odpovídá dílčímu cíli V001.

2.1.3 Ostatní projekty

<i>Číslo úkolu:</i>	CZ01-05-03
<i>Twinningové číslo:</i>	CZ01/IB/AG/02
<i>Název projektu:</i>	Vytváření struktur SZP: technická implementace systému IACS - prvek řídicího systému a celkový koordinační mechanismus systému IACS
<i>Odpovědný řešitel:</i>	Ing. Josef Hanibal
<i>Spoluřešitelé:</i>	kolektiv pracovníků odboru 1300

Věcný a časový postup řešení:

Mezinárodní projekt, kterého se účastní ČR, Dánsko a Nizozemí, je zaměřen na ustanovení plně funkčního systému IACS (Integrated Administration and Control System) a FADN (Farm Accountancy Data Network) v ČR podle norem EU a zajištění technické pomoci při akreditaci České Národní platební agentury. VÚZE Praha se podílí na té části projektu, která se týká plné implementace FADN do podmínek ČR.

V roce 2003 byla uskutečněna dodávka hardware (tj. PC, kopírek atd.) pro VÚZE v rámci tohoto projektu. Zároveň se uskutečnily předběžné konzultace s partnery z Danish Research Institute for Food Economics za účelem hladkého náběhu projektu v roce 2004.

Řešitelský tým zajistil technické konzultace spojené s dodávkou hardware pro VÚZE Praha a dále konzultace organizačního rázu ohledně časového harmonogramu cest dánských expertů do Prahy.

<i>Číslo úkolu:</i>	5215
<i>Číslo projektu:</i>	5th Framework Programme, EU Commission, QLRT - 1526
<i>Název úkolu:</i>	Další rozvoj politiky pro ekologické zemědělství v Evropě se zvláštním důrazem na rozšíření Evropy EU-CEE-OFP.
<i>Odpovědný řešitel:</i>	Ing. Jaroslav Pražan
<i>Spoluřešitelé:</i>	Ing. Kamila Koutná, Ing. Andrea Škorpíková, Mgr. Zdena Cihelková

Věcný a časový postup řešení:

Projekt, který má vyústit v návrhy inovace evropské politiky vůči ekologickému zemědělství (EZ), je rozčleněn na několik okruhů v dalším členění na stávající a nově vstupující země do EU (volně formulováno): právní rámec EZ, trh, vliv politik na ekonomiku podniků, geografické rozšíření produkce v Evropě, role aktérů při prosazování politiky, vývoj ekologického zemědělství a odpovídajících politik. Tým VÚZE byl v roce 2003 zaměřen na dokumentaci rozvoje EZ a odpovídajícího politického rámce v zemích Střední a Východní Evropy (Bulharsko, ČR, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko). Ve všech zemích bylo provedeno dotazníkové šetření především zjišťující stav

a historii vývoje EZ (plochy v členění na plodiny, počty zvířat, objem produkce, podnikatelské formy atd.) a stav jednotlivých nástrojů politiky (existence, u některých způsob zavedení, částečně i kvalitativní posouzení). Aby byla umožněna interpretace vývoje a vlivu politiky byla provedena rešerše literatury v oblasti vlivu transformace a integrace na zemědělství ve sledovaných zemích. Analýza výsledků šetření bude v plném rozsahu provedena až po doplnění časových řad o rok 2003 a provedení dalších kvalitativního šetření.

Číslo úkolu: 5301
Název projektu: **Strukturální reforma a konkurenceschopnost zemědělství kandidátských zemí v rozšířené Evropě**
Odpovědný řešitel: Ing. Josef Hanibal
Spoluřešitelé: kolektiv pracovníků odboru 1300

Věcný a časový postup řešení:

Mezinárodní projekt, který koordinuje Institut perspektivních technologických studií Evropské komise v Seville, kterého se kromě ČR zúčastňují Polsko, Maďarsko, Litva, Rumunsko, LEI Holandsko a CEBOB Itálie. Cílem projektu je sestavit model dominantních faremních systémů v zúčastněných zemích, provést komparativní analýzu konkurenceschopnosti zemědělských podniků a zpracovat prognózu vývoje a strukturálních změn v zemědělství jednotlivých zemí do roku 2013.

2.1.4 Mezinárodní nebo zahraniční projekty

Přehled mezinárodních projektů řešených v roce 2003

Číslo úkolu	Název + číslo projektu podle smlouvy s EK	Odpovědný řešitel	Spoluřešitelé	Odběratel koordinátor	Doba řešení
5212	IDARA - Strategy for Integrated Agricultural and Rural Development in Candidate Countries (Strategie integrovaného rozvoje zemědělství a venkova v ZSVE) (QLK5-CT-1999-01526)	Doucha, T. Ratinger, T.	Foltýn, I. Zedníčková, I. Pražan, J. Jelínek, L. Koutná, K. Nohel, F. Medonos, T. Součková, H. Poláčková, J. Mládek, Z.	5FP Friedrich Wilhems Universität Bonn, U. Bremer	2000 do 30. 6. 2003
5215	EU-CEEOPF - Further Development of Organic Farming Policy in Europe, with particular emphasis on EU enlargement (Další rozvoj ekologické zemědělské politiky v Evropě se zvláštním důrazem na rozšíření EU) (QLK5-CT-2002-00917)	Pražan, J.	Koutná, K. Škorpíková, A.	5FP, FIBL Švýcarsko	1. 2. 2003 - 31. 1. 2006

Číslo úkolu	Název + číslo projektu podle smlouvy s EK	Odpovědný řešitel	Spoluřešitelé	Odběratel koordinátor	Doba řešení
5216	ENARPRI - European Network of Agricultural and Rural Policy Research Institutes (Evropská síť výzkumných ústavů zabývajících se zemědělskou politikou a politikou rozvoje venkova) (QLK5-CT-2002-02481)	Doucha, T. Foltýn, I.	VÚZE Praha - Partner 12	5FP, J. Swinnen, Centre for European Policy Studies, Bruxelles	1. 1. 2003 do 2005
5217	AG-MEMOD+CEEC - Agricultural sector in the Member states EU: Econometric Modelling for projections and analysis of EU policies on agriculture, forestry and the environment (Zemědělský sektor v členských státech EU a nově asociovaných zemích, ekonomické modelování pro navrhování a analýzu politik EU, které se týkají zemědělství, lesnictví a životního prostředí) (QLK5-CT 2000-00473)	Foltýn, I. Zedníčková, I.	ČR, Slovensko, Polsko, Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko, Slovinsko, Estonsko, Litva, Lotyšsko a státy EU	5FP Mr. Riordan - Germany Oliver von Lederbur Institut F. Marktanalyse und Agrarhandels- politik, Braunschweig	pro státy EU od března 2001 pro SVE od 2002, VÚZE od března 2003 do konce května 2004
39/01	Comparison of Agricultural sector and Farm level Data of the New Federal States of Germany and of the Czech Republic (Porovnání zemědělského sektoru a dat na úrovni farem nových spolkových zemí Německa a České republiky) (CASFLF/GER/CR)	Doucha, T. Tillack, P.	Partnerské organizace VÚZE Praha + IAMO Halle - podpora mobility	MŠMT ČR + BMVEL v rámci programu KONTAKT	2001-2004
067/218 (2999)	Příprava agrárního sektoru na vstup do EU	Doucha, T. Blaas, G.	Partnerské organizace VÚZE Praha +VUEPP Bratislava - podpora mobility	dohoda mezi vládou SR a ČR v rámci programu KONTAKT	2002, 2003, 2004
5301	ESTO Study - Structural Reform and Competitive Candidate Countries Agriculture in an Enlarged Europe. A Prospective Analysis	Hanibal, J.	Slavík, F., Kubíková, Z., Lukešová, M.	IPTS - Institute of Perspective and Technological Studies of EU	2003-2004
4301	Phare Multi-country programme ESTAT/FO/2000/2001FADN (Mnohonárodní projekt statistické spolupráce) Šetření o strukturách zemědělských podniků (Multicountry project - Farm structure surveys)	Hanibal, J.	informační servis VÚZE, Eurostat, ČSÚ, kandidátské země SVE	Vilibald Knob MZe Christofer Duhamel, Landsys + EUROSTAT	2001-2004

2.1.5 Přehled nejvýznamnějších výsledků výzkumu dosažených v roce 2003

- Analýza a predikce dopadů agrární politiky před a po vstupu ČR do EU

V průběhu roku se VÚZE podílel na analýzách a vyhodnocování předpokládaných dopadů vstupu ČR do EU na české zemědělství jak pro MZe, tak pro odbornou veřejnost a na přípravách podkladů pro Koncepti agrární politiky ČR po vstupu do EU na období 2004 - 2013 pro MZe. Byla průběžně vypracovávána řada variantních predikcí a očekávaných scénářů vývoje v reakci na měnící se návrhy aktualizace agrární politiky ČR po vstupu do EU. Pro zpracování těchto predikcí byl využíván modelový aparát vyvíjený v rámci výzkumného záměru VÚZE.

- Program pro výpočet přímých plateb pro zemědělce po vstupu do EU

V průběhu roku 2003 byly vypracovány 2 varianty programu pro výpočet přímých plateb pro české zemědělce, který byl formou freeware nabídnut zemědělské veřejnosti a podle ohlasů i ve vysoké míře využíván.

- Zdokonalování soustavy modelů pro formování zemědělské politiky (Výzkumný záměr VÚZE, viz 2.1.1, číslo úkolu 1211).
- Posuzování konkurenceschopnosti agrárních komodit v rámci Mezinárodní sítě pro srovnávání nákladů, včetně vypracování modelů pro ČR. (Grant NAZV – projekt QD 1013, viz 2.1.2, číslo úkolu 3210).
- Metody komplexního hodnocení zemědělských podniků pro formování agrární politiky (Grant NAZV - projekt QF 3269, viz 2.1.2, číslo úkolu 7211).
- Hodnocení regionální agrární politiky pomocí metody PEM (Grant NAZV - projekt QF 3156, viz 2.1.2, číslo úkolu 7213).
- Mimoprodukční přínos trvale udržitelného multifunkčního zemědělství v podmínkách ČR (Grant NAZV - projekt QF 3275, viz 2.1.2, číslo úkolu 7216).
- Vytvoření informačního systému s databází kvantitativních ekonomických a výrobních informací na bázi sítě FADN CZ s internetovým přístupem pro potřeby orgánů státní správy, vědeckovýzkumné základny a podnikatelské sféry
Grant NAZV - projekt QF 3296 (viz 5.1.2, číslo úkolu 7301).

2.2 Řešené tematické úkoly

V roce 2003 řešil VÚZE tyto tematické úkoly:

Číslo úkolu: 4101
Název úkolu: **Zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2002**
Odpovědný řešitel: doc. Ing. Tomáš Doucha, CSc.

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

– Zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2002

Zpráva byla předložena v obdobné struktuře jako v předchozích letech s několika menšími změnami směřujícími k jejímu celkovému lepšímu vyznění.

Proti předchozímu roku byla do Zprávy 2002 nově zařazena kap. A13 „Výsledky kontrolní činnosti MZe“ a v souvislosti s intenzivní přípravou ČR na vstup do EU byla kap. B9 rozšířena o subkapitulu B9.2, shrnující výsledky přístupových jednání.

Obdobně jako v předchozích letech představuje tabulková příloha utříděný přehled sociálně-ekonomických a výrobních ukazatelů vycházejících z podkladů ČSÚ, z rezortní statistiky, z výběrového šetření FADN (počet respondentů se zvýšil na 1 504) a z dalších zdrojů.

Přílohou Zprávy 2002 je samostatná publikace „Výběrové šetření hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství za rok 2002 v síti testovacích podniků FADN CZ“.

– Komparace zemědělství ČR s EU a CEFTA

Za aktivní spoluúčasti VÚZE byla obdobně jako v předchozích letech zpracována komparace zemědělství ČR s vybranými zeměmi střední a východní Evropy pod označením „Czech, Hungarian, Latvian, Lithuanian, Polish, Romanian, Slovakian and Slovenian Agriculture in Comparison with EU Countries 2003“. Publikace vyšla v prosinci roku 2003 pod gesční odpovědností Institutu zemědělské a potravinářské ekonomiky ve Varšavě.

– Změna koncepce Zelené zprávy od roku 2003

Ve výstupu byly charakterizovány struktury Zpráv o stavu zemědělství v Rakousku, Německu a Finsku. Strukturalizované přehledy obsahové náplně základních kapitol s detailním popisem konkrétních tabulek a definicemi používaných pojmů byly doplněny o přehled rozhodujících přílohových tabulek v příslušných zprávách. Závěr tvořilo shrnutí některých poznatků včetně dílčích závěrů. Výstup má sloužit k formování nové struktury „Zprávy o stavu zemědělství“ pro rok 2004, jež by reagovala na zásadní skutečnosti související se vstupem ČR do EU.

Číslo úkolu: 4103
Název úkolu: **Technická podpora procesu přípravy národní strategie v rámci SZP a národní politiky jako doplňku k SZP**
Odpovědný řešitel: doc. Ing. Tomáš Doucha, CSc.,
RNDr. Tomáš Ratinger, MSc., Dr., Ing. T. Zidek

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

Příprava implementace, podkladů a materiálů na podporu společné zemědělské politiky. Ekonomické rozbory a revize SZP s výhledem od roku 2007. Využití matematických modelů k ohodnocení a posouzení vlivu přímých plateb a přípravě pozic České republiky k rozpočtu Evropské unie po rozšíření v roce 2004.

Číslo úkolu: 4111
Název úkolu: **Šíření aktuálních poznatků z oblasti agrárně-ekonomického výzkumu a vzdělávání**
Odpovědný řešitel: Ing. Josef Kraus, CSc.

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

Prezentace agrárně ekonomického výzkumu pro agrární veřejnost, a to formou přednášek a odborných publikací. Přednášky pracovníků VÚZE byly předneseny na mezinárodních i národních konferencích a seminářích (viz kap. 7.3), bylo vydáno 15 bulletinů VÚZE (viz kap. 10.1) a 4 výzkumné studie (viz kap. 10.2).

Číslo úkolu: 4210
Název úkolu: **Analýza úředních cen zemědělské půdy ve vztahu ke vstupu ČR do EU v roce 2004; sledování vývoje trhu s půdou v roce 2002 a 2003**
Odpovědný řešitel: Ing. Jiří Němec, CSc.

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

Analýza vstupních parametrů ÚCZP s ohledem na nové podmínky vstupu ČR do EU. Numerické zpracování vývoje tržních cen zemědělské půdy a pohyb na trhu s půdou v členění podle současných okresů ČR. Je zpracována vývojová řada tržních cen zemědělské půdy od roku 1993 do roku 2002.

Číslo úkolu: 4211
Název úkolu: **Analýza výkonnosti zemědělských podniků a ekonomiky výrob (komodit) se zřetelem na vstup ČR do EU**
Odpovědný řešitel: Ing. Alois Juřica, CSc.

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

– Zpracování nákladů za vybrané rostlinné a živočišné výrobky za rok 2002

Jedná se o zpracované výsledky nákladů vybraných zemědělských výrobků z výběrového šetření. Vedle výrobových nákladů členěných podle kalkulačního vzorce jsou propočteny náklady na jednotku produkce a výrobově jsou rovněž uvedeny tržby, tržní množství a realizační ceny. Výsledky jsou členěny podle právní formy podnikatelských subjektů i podle výrobních oblastí. Výsledky publikovány v informační studii VÚZE č. 71.

- Analýza výkonnosti zemědělských podniků a ekonomiky výrob (komodit), včetně analýzy dopadů podpůrných programů

Analýza výkonnosti zemědělských podniků hodnotí souhrnně výsledky na základě zpracovaných účetních výkazů (produkce, tržby, náklady), včetně finanční analýzy za podnikatelské subjekty právnických a fyzických osob za rok 1998 a 2002. Na ni navazuje analýza nákladů a rentability v zemědělství.

- Analýza variability nákladů hlavních výrobků rostlinné a živočišné výroby, zejména krav bez tržní produkce mléka a ovcí

Navazuje na zpracování nákladů ve výstupu č.1 a analyzuje variabilitu i faktory, které ji ovlivňují u jednotlivých výrobků rostlinné a živočišné výroby.

- Dluhová zátěž a předpoklady jejího řešení u hlavních podnikatelských forem v zemědělství

Samostatná studie řeší aktuální stav a vývoj dluhové zátěže z transformace u hlavních podnikatelských forem v zemědělství ČR (vyšla v roce 2004 jako výzkumná studie VÚZE č. 75).

- Systém a metodiky kalkulace nákladů států EU pro stanovení podpor

Tento výstup reaguje na aktuální potřebu komparace s EU a rozebírá metodické otázky kalkulace vlastních nákladů. Nastiňuje problémy, které by měly být řešeny v dalším období.

Číslo úkolu: 4212

Název úkolu: **Analýza účinnosti systému podpor do českého zemědělství se zřetelem na změnu systému podpor v ČR kompatibilní s úpravou platnou v zemích EU**

Odpovědný řešitel: Ing. Alois Juřica, CSc.

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

- Hodnocení účelnosti systému podpor do zemědělství ČR podle věcného zaměření a cílů podpor

Jako samostatný výstup byla vypracována analýza a hodnocení účinnosti systému podpor do zemědělství ČR v návaznosti na první zhodnocení v Zprávě o stavu zemědělství za rok 2002. Zahrnuje analýzu a hodnocení systému podpor za rok 2002 z hlediska souhrnných

výdajů zemědělské politiky, z hlediska mechanismu poskytování podpor i z hlediska posouzení účinnosti podpor z regionálního hlediska.

– Analýza úrovně podpor ve vztahu k ekonomice zemědělského sektoru

Druhým samostatným výstupem byla analýza úrovně podpor ve vztahu k ekonomice zemědělského sektoru, a to jak z hlediska bilance souhrnných příjmů a výdajů zemědělského sektoru, tak i z hlediska ekonomiky zemědělských podniků v členění podle podnikatelských forem i rozdílných přírodních podmínek.

– Analýza a hodnocení podpor v zemědělství podle NV č. 500/2001 Sb.

Třetí výstup představuje podrobnou analýzu a hodnocení podpor v zemědělství poskytovaných na základě NV č.505/2000 Sb., ve znění NV č. 500/2001 Sb.

Číslo úkolu: 4213
Název úkolu: **Funkce zemědělského pojištění v aktivním risk managementu včetně analýzy dopadů na ekonomiku zemědělských podniků**
Odpovědný řešitel: Ing. Alice Picková

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

Vztah ekonomiky podniků a pojištění jako nástroje aktivního risk- managementu. Stav a vývoj zemědělského pojištění v ČR v letech 2000 - 2002 a systémy zemědělského pojištění ve světě. Výstupem tohoto úkolu byla studie VÚZE č. 69 (2003) „Pojištění - eliminace rizik zemědělského podnikání“.

Číslo úkolu: 4214
Název úkolu: **Návrh nového konceptu agroenvironmentálního opatření v závislosti na vytvoření „Natura 2000“**
Odpovědný řešitel: Ing. Jaroslav Pražan

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

Práce byly soustředěny především na úpravy obsahů závazků v rámci ve vztahu k platbám za agroenvironmentální opatření.. V druhé části práce byl navržen nový koncept AEO pro další období, který je určen pro další diskusi s MZe a MŽP. Součástí práce je i seznam potřebných podkladů pro přípravu AEO v budoucnosti, z čehož vyplývají nové požadavky na šetření a pravidelný sběr dat. Koncept bude dále rozpracováván a diskutován v roce 2004.

Číslo úkolu: 4215
Název úkolu: **Lidské zdroje v zemědělství**
Odpovědný řešitel: PhDr. Hana Horská

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

– Agrární trh práce

Výstup se zaměřuje na analýzu, komparaci a hodnocení vývoje zaměstnanosti v zemědělství a agrárního trhu práce ČR. Postihuje změny struktury zaměstnanosti v zemědělství celkem, podle forem podnikání, podle postavení v zaměstnání a vybraných demografických kritérií (pohlaví, věk), dále podle profesí a odpracované pracovní doby. Sleduje vývoj agrární nezaměstnanosti. Výstup obsahuje i komparaci agrární zaměstnanosti v národohospodářské struktuře zemí EU a nově přistupujících zemí.

– Příjmová situace v zemědělství

Obsahem výstupu je analýza a hodnocení vývoje nominálních a reálných mezd v zemědělství, meziodvětvové srovnání mzdové úrovně a vývoj mzdové disparity, přehled regionální úrovně průměrných mezd, dále odměňování podle právních forem zemědělského podnikání, podle vybraných profesí a pohlaví. Zahrnuje srovnání s vývojem mzdové úrovně v zemědělství některých zemí nově přistupujících do EU. Výstup je doplněn analýzou hrubých peněžních příjmů zemědělských domácností.

– Sociální funkce zemědělských podniků ve venkovském prostoru

Výstup obsahuje analýzu a hodnocení poskytování sociálních služeb zemědělskými podniky. Identifikuje nositele sociální politiky v podniku, nástroje vnitropodnikové sociální politiky a způsoby jejího financování, preference v oblasti poskytovaných služeb, realizovaná a plánovaná úsporná opatření a sociální služby poskytované zemědělskými podniky obyvatelům venkovského prostoru. Vychází z empirického šetření provedeného ve 105 zemědělských podnicích právnických osob Jihomoravského kraje a kraje Vysočina.

Číslo úkolu: 4216
Název úkolu: **Návrh agrárně politických nástrojů za úsek obnovitelných zdrojů konzistentní s revizí SZP po roce 2006**
Odpovědný řešitel: Ing. Tomáš Zidek

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

Byla zpracována podkladová studie k rozhodnutím o agrárně politických nástrojích ČR za úsek využití obnovitelných zdrojů konzistentní s revizí SZP po roce 2006

Součástí této studie byly podklady a návrhy pro MZe pro agrární politiku v oblasti obnovitelných zdrojů surovin a energií po vstupu ČR do EU. Pozornost studie byla soustředěna na porovnání ekonomických ukazatelů jednotlivých druhů obnovitelných zdrojů

surovina a zejména na nově platné návrhy evropské legislativy v této oblasti. Zvláště byl zpracován problém tzv. „Uhlíkového kreditu“, který je novým nástrojem státní ingerence v oblast obnovitelných zdrojů.

Průběžně dle potřeby byly připravovány podklady pro jednání zástupců MZe (ředitele Kreutzera) o těchto otázkách na úrovni Evropské komise, nebo Evropského parlamentu.

Číslo úkolu: 4217
Název úkolu: **Modelové propočty dopadů jednotlivých doprovodných opatření EU na české zemědělství z regionálního pohledu**
Odpovědný řešitel: Ing. Zdeněk Trávníček, CSc.

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

Modelové propočty dopadů opatření podle NV č. 505/2000 Sb. do zemědělských regionů republiky a porovnání s opatřeními navrženými v HRDP.

- Testování programového aparátu, kontrolní propočty podle požadavku zadavatele.
- Kvantifikace a vyhodnocení dopadů nástrojů dotační politiky do zemědělských regionů ČR, porovnání s návrhy HRDP.

Číslo úkolu: 4218
Název úkolu: **Monitoring a hodnocení programu SAPARD**
Odpovědný řešitel: Ing. Helena Součková, CSc.

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky::

Spolupráce při přípravě střednědobého hodnocení programu SAPARD a při hodnocení výsledků a dopadů akreditovaných opatření. Hlavní oblasti spolupráce v roce 2003 se týkaly:

- zajištění základních kontextuálních dat v oblasti venkova a zemědělství;
- odborné posouzení zpracovávaných dat z pozice ekonomických dopadů.

Číslo úkolu: 4219
Název úkolu: **Vymezování méně příznivých oblastí v souladu s NR 1257/99 pro HRDP**
Odpovědný řešitel: Ing. Jiří Němec, CSc.

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

Zpřesňování a doladování metodických přístupů k vymezení jednotlivých oblastí a typů LFA (horské oblasti, ostatní LFA, oblasti se specifickými omezeními) podle NR (EC) 1257/1999 v rámci „Horizontálního plánu rozvoje venkova pro ČR pro rok 2004 až 2006“.

- Numerické a grafické zpřesnění vymezení LFA pro HRDP a pro NV pro rok 2004. Zpracování pěti variant vymezení LFA podle obcí a části území pro HRDP 2004 - 2006.
- Dopracování podkladů pro NV ČR a podkladů k vymezení LFA podle připomínek.

Číslo úkolu: 4221
Název úkolu: **Měsíční monitoring a predikce cen hlavních komodit**
Odpovědný řešitel: Ing. František Vaniček, CSc.

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

- Krátkodobé predikce cen vybraných komodit (pšenice, žito, ječmen, oves, kukuřice, řepka, hrách, brambory, cibule, zelí, jablka, cukr, mléko, skot průměr, býci, jalovice, krávy, prasata, kuřata, vejce) a výrobků z nich vyráběných.
- Krátkodobé predikce cen zúženého souboru komodit (pšenice, žito, ječmen, oves, kukuřice, brambory, řepka, mléko, býci, prasata, kuřata, vejce) v komparaci s cenovým vývojem v Německu, Polsku a Rakousku.

Číslo úkolu: 4222
Název úkolu: **Struktura trhu a distribuční toky vybraných komodit rostlinného a živočišného původu**
Odpovědný řešitel: Ing. Miluše Abrahamová

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

Pokračování práce na základě vstupní studie z roku 2002 ve směru zpřesňování objemů trhu jednotlivých komodit v ČR od prvovýrobce ke spotřebiteli. Studie analyzuje hlavní směry distribučních toků na českém trhu u vybraných komodit rostlinného a živočišného původu (obiloviny, brambory, řepka, cukrová řepa, ovoce, zelenina, mléko, hovězí maso, vepřové maso, skopové maso, drůbeží maso a vejce). Dále byly analyzovány příčiny posunu změn významnosti subjektů a institucí na agrárním trhu, tj. producentů, zpracovatelů, odbytových organizací, dovozních a vývozních organizací.

Číslo úkolu: 4223
Název úkolu: **Analýza a predikce vývoje cen zemědělských výrobců v ČR ve srovnání s vývojem cen v EU u vybraných komodit rostlinného a živočišného původu**
Odpovědný řešitel: Ing. Josef Ouředník,

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

Vstupní studie o vývoji CZV vybraných komodit (tzn. obiloviny, brambory, olejnin, ovoce, zelenina, mléko, hovězí a vepřové maso, kuřecí a krůtí maso, vejce) v uplynulém období v ČR a v EU (se zaměřením na státy s rozhodující produkcí) včetně analýzy rozhodujících vlivů (vývoj produkce i kvality, vývoj poptávky, výskyt nebezpečných chorob, ceny rozhodujících vstupů), event. opatření zemědělské politiky státu (např. změny legislativy, regulační zásahy apod.). Ve druhé části je uveden předpokládaný vývoj CZV v následném období na základě dostupných údajů v předchozím období s doporučením možných regulačních zásahů pro udržení rovnováhy na trhu dané komodity. Studie je zpracovávána 2x ročně v rámci přizpůsobení se termínům užívaných v EU a současně termínům v ČR.

Číslo úkolu: 4224
Název úkolu: **Analýzy agrárního zahraničního obchodu**
Odpovědný řešitel: Ing. Josef Vološin, CSc.

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

- Monitoring agrárního zahraničního obchodu

Ukazatele vývoje AZO (vývoz, dovoz, bilance, obchod kompetitivními komoditami, směnné relace) jsou zpracovávány v teritoriálním a komoditním členění v rámci jednotlivých celních režimů. Vývoj agrárního zahraničního obchodu podle skupin států a vybraných zemí, s nimiž má ČR uzavřené dohody o volném obchodu. Výstupy, zaměřené na aktuální hodnocení AZO, byly předávány periodicky v měsíčních intervalech. Čtvrtletní výstup obsahoval rozšířenou analýzu vývojových trendů v rámci AZO.

- Analýzy „Dohod“ v agrárním zahraničním obchodě uzavřených Českou republikou s jednotlivými zeměmi a seskupeními a přípravné analýzy pro negociační jednání

Vývoj AZO byl hodnocen podle skupin států a jednotlivých zemí, s nimiž má ČR uzavřené dohody o zónách volného obchodu (EU, CEFTA, Chorvatsko, Izrael, Turecko a Pobaltské státy). Výstup, zaměřený na hodnocení dohody CEFTA a celní unie se Slovenskem byl předán v dubnu 2003 a výstup charakterizující ED, dohody se státy EFTA a ostatními signatářskými zeměmi dohod o volném obchodu v říjnu 2003.

- Ročenka agrárního zahraničního obchodu ČR za rok 2002

Vývoj vývozu, dovozu, bilance a proporcí aktivního a pasivního zahraničního obchodu s agrárními produkty v období 1998 až 2002, rozbor zbožové skladby vývozu a dovozu, teritoriální skladby (EU-15, 9 kandidátských zemí aj.), cenových aspektů a reálných směnných relací. Analýza provedena v členění podle celních režimů. Jedná se o každoroční výstup zpracovaný jednotnou metodikou, který byl předán v říjnu 2003 (viz informační studie VÚZE č. 72, 2004)

Číslo úkolu: 4225
Název úkolu: **Sledování cen zemědělských komodit v zemích EU a CEFTA ve čtvrtletních intervalech**
Odpovědný řešitel: Ing. Josefina Menzlová

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

Sledování cen zemědělských výrobců se týkalo pšenice potravinářské a krmné, ječmene, řepky, brambor, živého skotu a živých prasat, mléka, vajec a drůbeže. Monitoring cen tržních a burzovních se týkal komodit: pšenice potravinářské a krmné, ječmene, cukru, brambor, vybraných druhů ovoce a zeleniny, řepkového oleje, skotu a prasat, mléka a másla. Do sledování spotřebitelských cen byly zahrnuty brambory, cukr, hovězí, vepřové a drůbeží

maso, mléko, máslo, vybrané druhy ovoce a zeleniny. Výstupy byly předávány čtvrtletně bez časové retrospektivy.

Číslo úkolu: 4226
Název úkolu: **Monitoring a hodnocení agrárního sektoru a zemědělské politiky ČR pro OECD**
Odpovědný řešitel: Ing. Jiřina Šlaisová, CSc.

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

Byla zpřesněna zpráva pro OECD, týkající se „Monitoringu a hodnocení agrárních politik členských zemí OECD“ včetně podkladů ke kvantifikaci odhadu produkčních a spotřebitelských podpor.

Dále byly zpracovány podklady a připomínky k materiálům překládaným pro zasedání 44. pracovní skupiny agrární politiky a trhu OECD (březen 2003), 137. zasedání zemědělského výboru OECD (květen 2003), 33. zasedání pracovní skupiny pro agrární politiku a obchod (listopad 2003), 138. zasedání zemědělského výboru OECD (prosinec 2003) a podklady ke „Zprávě o aktivitě ČR vůči OECD z hlediska přípravy na členství v EU“ (září 2003).

Číslo úkolu: 4227
Název úkolu: **Výkonnost potravinářského sektoru před vstupem do EU**
Odpovědný řešitel: JUDr. Ing. Josef Mezera, CSc.

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

– Panorama potravinářského průmyslu ČR 2002

Výstup zahrnuje produkční charakteristiku výroby potravin a nápojů (OKEČ 15) a jejich výrobních oborů (OKEČ 15.1 až 15.9) za období 1997 až 2002. Vedle produkčních indikátorů jsou uvedeny i hodnotové údaje o tuzemské spotřebě, charakteristiky zahraničního obchodu a rozhodující údaje o vývoji investic ve výrobě potravin a nápojů a údaje o přímých zahraničních investicích. Výstup navazuje na obdobné studie z předcházejících let a vychází ve formě publikace.

– Výkonnost potravinářského průmyslu před vstupem do EU

Výstup zahrnuje hodnocení tržního a podnikatelského prostředí ve výrobě potravin a nápojů a posouzení úrovně lidského faktoru v této výrobě. Dále je provedena analýza finančně ekonomické výkonnosti, efektivnosti a konkurenceschopnosti potravinářského sektoru vč. systému podpor. Výstup navazuje na obdobné studie z předchozích let a je určen především pro MZe.

Číslo úkolu: 4228
Název úkolu: **Metodika výpočtu a vývoj spotřeby potravin v ČR a EU, krátkodobá predikce**
Odpovědný řešitel: Ing. Olga Štiková

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

– Spotřeba potravin a analýza základních faktorů, které ji ovlivňují

Studie hodnotí vývoj peněžních příjmů a výdajů v letech 2000 a 2001, především s důrazem na rozbor výdajů za potraviny v jednotlivých typech domácností členěných podle sociálních skupin (na základě údajů sledovaných Statistikou rodinných účtů). Rovněž je analyzován vývoj cen spotřebního zboží a služeb, především cen potravinářského zboží. Analýza je doplněna regionálními rozdíly v cenovém vývoji potravin. Na základě údajů o tržní produkci, ostatním prodeji, salda zahraničního obchodu a rozboru dat statistiky rodinných účtů byl proveden kvalifikovaný odhad spotřeby nejvýznamnějších potravin v roce 2002. Výstup je doplněn shrnutím výsledků studie společnosti INCOMA Research „Shopping monitor 2002/03“.

– Metodika výpočtu a vývoj spotřeby potravin

Ve studii je zachycen vývoj diferencované spotřeby potravin, naturální spotřeby a výdajů za veřejné stravování v českých domácnostech členěných podle sociálních skupin. Dále je popsána metodika používaná při sledování spotřeby potravin vč. obsahu jednotlivých potravinových položek jak v ČR, tak i v zemích EU. Je charakterizován vývoj celkové hmotné spotřeby, včetně nutričního hodnocení a propočtu podílu dovážených potravin na jejich celkové spotřebě. Součástí výstupu je porovnání současné úrovně spotřeby potravin a výdajů za potraviny v ČR se zeměmi EU a postkomunistickými státy. Na základě analýzy hlavních faktorů, působících na spotřebu, a na základě modelových propočtů byl proveden výpočet predikce spotřeby potravin na léta 2003 a 2004.

Číslo úkolu: 4229
Název úkolu: **Agrární zahraniční obchod po vstupu do EU**
Odpovědný řešitel: Ing. Petr Tuček, CSc.

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

Analýza agrárního zahraničního obchodu ČR za období 1993 až 2002, teritoriální a komoditní skladba, reálné směnné relace, cenové aspekty a pozice AZO v Evropě. Predikce vývozu a dovozu agrárního zboží po vstupu ČR do EU, změny AZO ve vztahu k novým členským zemím EU (25).

– Analýza agrárního zahraničního obchodu ČR za období 1993 až 2002

Kritické zhodnocení vývoje teritoriální a zbožové skladby, cenového vývoje a vztahů agrárního zahraničního obchodu k celkovému zahraničnímu obchodu ČR a zhodnocení pozice ČR v evropském agrárním obchodu.

- Očekávané změny teritoriální a komoditní skladby a proporcí agrárního vývozu a dovozu po vstupu ČR do EU

Na bázi výsledků analýz desetiletého vývoje vývozu a dovozu jednotlivých zbožových agregací, zahraničních predikcí a expertních odhadů byla vypracována projekce změn agrárního zahraničního obchodu ČR po vstupu do EU. (Vyšlo v roce 2004 jako studie VÚZE č. 74)

- Možnosti českého agrárního obchodu vyplývající z vybraných preferenčních dohod EU a jejich omezení

Predikce možných důsledků vývozních a dovozních preferencí vyplývajících z obchodních dohod EU se třetími zeměmi na český agrární zahraniční obchod po vstupu ČR do EU.

Číslo úkolu: 4301

Název úkolu: **Rozvoj a harmonizace sítě testovacích podniků FADN CZ dle standardů EU**

Odpovědný řešitel: Ing. Josef Hanibal

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

Předmětem řešení byla příprava výběrového šetření hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství za rok 2002 v síti FADN CZ, šetření vlastních nákladů za rok 2002. Dalším cílem zůstává rozšiřování sítě testovacích podniků a zvyšování reprezentativnosti výběrového souboru podle požadavků EU a implementace organizačních a legislativních opatření potřebných ke sladění tohoto systému s legislativou EU.

V rámci řešení úkolu byly zpracovány tři výstupy:

- Výběrové šetření hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství za rok 2002 v síti testovacích podniků

Zahrnuje základní výsledky 1 509 podnikatelských subjektů právnických i fyzických osob za rok 2002 z výběrového šetření v síti FADN CZ v členění podle jednotlivých právních forem a výrobních oblastí. Výstup byl využit jako podklad pro zpracování „Zprávy o stavu zemědělství ČR za rok 2002“ a pro analýzu ekonomické situace podnikatelských subjektů v zemědělství.

- Výsledky šetření vlastních nákladů RV a ŽV za rok 2002

Výsledkem šetření je databáze vlastních nákladů roku 2002 za 1 125 podniků, která je využívána ke zpracování řady dalších výstupů VÚZE, především pak pro zpracování

standardní publikace k vlastním nákladům, ve které jsou prezentovány vlastní náklady agregované podle doporučeného kalkulačního vzorce za vybrané komodity.

– Návrh organizačních a legislativních opatření pro síť testovacích podniků

Byl dokončen a projednán návrh vyhlášky MZe o založení zemědělské účetní datové sítě FADN CZ, která bude vydána do termínu vstupu ČR do EU v návaznosti na novelu zákona o zemědělství.

Příkazem ministra zemědělství bylo vytvořeno ve VÚZE tzv. Kontaktní pracoviště sítě FADN, které koordinuje provozování tohoto systému v ČR. Současně ministr zemědělství rozhodl o ustanovení národní komise FADN. Tím byly vytvořeny základní instituce pro fungování FADN v duchu legislativy EU.

Číslo úkolu: 4290
Název úkolu: **Situační a výhledová zpráva „Půda“ 2003**
Odpovědný řešitel: Ing. Jiří Němec, CSc.

Věcný obsah úkolu a dosažené výsledky:

Situační a výhledová zpráva analyzuje a hodnotí půdní fond České republiky. Uvádí historický a současný rozsah, hodnotí kvalitu z hlediska bonitace a agrochemických vlastností zemědělské půdy. Zmiňuje majetkoprávní a užitelské vztahy k půdnímu fondu. Předkládá kategorizaci zemědělského území ČR do zemědělských výrobních oblastí, do méně příznivých oblastí (LFA), vymezené zranitelné oblasti. Podává zevrubnou informaci o rozvoji trhu s půdou, cenách půdy a nájemného za poslední období. Tato zpráva byla sestavena z údajů známých do konce června 2003.

2.3 Projekty řešené pro jiné instituce

Číslo úkolu: 5213
Název úkolu: **Studie rozvoje zemědělské výroby ve Zlínském kraji**
Odpovědný řešitel: Ing. Zdeněk Trávníček, CSc.
Uživatel výsledků: Krajský úřad Zlín

Číslo úkolu: 5214
Název úkolu: **Koncepce rozvoje venkova a zemědělství Plzeňského kraje**
Odpovědný řešitel: Ing. Zdeněk Trávníček, CSc.
Uživatel výsledků: Krajský úřad Plzeň

Název úkolu: **Výroba potravinářských výrobků a nápojů**
Odpovědný řešitel: JUDr. Ing. Josef Mezera, CSc.
Uživatel výsledků: Ministerstvo průmyslu a obchodu

Název úkolu: **Zemědělská produkce v České republice za období let 2000 až 2002**
Odpovědný řešitel: Ing. Miluše Abrahamová
Uživatel: FAO

Název úkolu: **Predikce CZV drůbežního masa v komparaci s EU do roku 2006**
Odpovědný řešitel: Ing. Eva Haniková
Uživatel výsledků: Česká spořitelna a.s., Praha 4

Název úkolu: **Predikce CZV vybraných komodit rostlinného a živočišného původu v komparaci s EU do roku 2006**
Odpovědný řešitel: Ing. Miluše Abrahamová a kol.
Uživatel výsledků: Česká spořitelna, a. s., Praha 4

Název úkolu: **World Fresh Produce Survey 2004
Fresh Produce Deskbook Questionnaire**
Odpovědný řešitel: Ing. Ivanka Součková, Ing. Helena Součková
Uživatel výsledků: Fresh Produce Journal, Londýn

2.4 Vzdělávací a poradenská činnost

2.4.1 Vlastní konference a semináře

Název semináře: **Aktuální ekonomická problematika zemědělských podniků II.**
Místo a termín konání: Sedmihorky, 2. - 3. 10. 2003
Hlavní organizátor: VÚZE
Odborní garanti: Ing. Jaroslav Novák, CSc., Ing. Helena Sůvová, CSc. (ČNB)

Odborný seminář s mezinárodní účastí uspořádal VÚZE v rámci řešení projektu MZe QF 3269 „Metody komplexního hodnocení zemědělských podniků pro formování agrární politiky“. Hlavním cílem bylo seznámit odbornou veřejnost s aktuálními ekonomickými otázkami zemědělských podniků a zhodnotit jejich ekonomickou situaci před vstupem do EU a nastínit možnosti podpor procesu restrukturalizace a trvale udržitelného rozvoje zemědělských podniků, včetně ochrany životního prostředí.

2.4.2 Pedagogická činnost

Doucha, T.: Vstup zemědělství ČR do EU. Konference „České a slovenské zemědělství po vstupu do EU“. Univerzita T. Bati, Zlín, 27. 2. 2003.

Doucha, T.: Možné dopady vstupu českého zemědělství do EU. Mezinárodní vědecká konference „Firma a konkurenční prostředí 2003“. MZLU - PEF Brno. Brno, 4. 3. 2003.

- Jakobe, P.: Přednášky na téma konkurenceschopnosti českého obilnářství (cca 350 pracovníků praxe), 3. - 5. 3. 2003.
- Jakobe, P.: Přednášky pro Agrární komoru k SZP EU a ke strukturální politice EU.
- Němec, J.: Oceňování zemědělského půdního fondu ČR, Přednáška pro studenty 5. ročníku JČU, 15. 5. 2003
- Němec, J.: Vývoj zemědělského půdního fondu a jeho oceňování. Přednáška na Univerzitě J. E. Purkyně Ústí n. L. 23. 9. 2003
- Němec, J.: Oceňování zemědělského půdního fondu. Přednáška na MZLU v Brně, 1.12. 2003
- Němec, J.: Pozemkové úpravy v ČR. Přednáška na Univerzitě J. E. Purkyně Ústí n. L.
- Součková, H.: Přednášková činnost na fakultě životního prostředí Univerzity J. E. Purkyně v Ústí n. L. a gestor předmětů: Vývoj krajiny; Revitalizace sídel; Parkové a krajinářské úpravy.
- Vološin, J.: Přednáška pro studenty PEF ČZU na téma: Agrární zahraniční obchod v rámci preferenčních dohod.
- Zídek, T.: Střednědobá revize SZP. Přednáška na VŠCHT Praha, 7. 2. 2003 a 10. 4. 2003 přednáška na stejné téma na ČZU Praha.

2.4.3 Přednášková činnost pracovníků

- Doucha, T.: Možné dopady vstupu do EU na zemědělství ČR. Seminář MZe, Praha, ČZU, 5. 3. 2003.
- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělce. Seminář Agentury Aktuální paragrafy. Velká Bystřice, 9. 1. 2003.
- Doucha, T.: Dopady vstupu ČR do EU na české zemědělství. Seminář Ekonomika pěstování chmele - České zemědělství (chmelařství) před vstupem do EU. Chmelařský institut s.r.o., Žatec, 22. 1. 2003.
- Doucha, T.: Dopady vstupu do EU na zemědělství ČR. Středočeská Agrární komora. Hodkovice u Prahy, 23. 1. 2003.
- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělce. Seminář Agentury Aktuální paragrafy. Brno, MZLU, 29. 1. 2003.
- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělství. Seminář Agrární komory, Olomouc, 3. 2. 2003.
- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělství. Seminář pro zemědělce okresu Náchod. Bukovice 4. 2. 2003.
- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělství. Seminář ASZ Plzeň - jih. Nezvěstice 5. 2. 2003.
- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělství. Seminář Agrofert Praha. Praha 5. 2. 2003.
- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělství. Seminář pro zemědělce v regionu Dobruška. Chábory 6. 2. 2003.
- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělství. Seminář ZA Pardubice. Pardubice 6. 2. 2003.

- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělství. Seminář ASZ Slaný. Jamník 6. 2. 2003.
- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělství. Seminář Asociace mladých zemědělců. ČZU, Praha 8. 2. 2003.
- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělství. Seminář Agrární komory, Jesenice u Prahy, 12. 2. 2003.
- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělství. Seminář ASZ Litoměřice. Bohušovice nad Ohří, 15. 2. 2003.
- Doucha, T.: Ekonomické a sociální aspekty vstupu zemědělství ČR do EU. Praha, 17. 2. 2003.
- Doucha, T.: Ekonomické dopady vstupu do EU na producenty vepřového masa. Komoditní rada pro vepřové maso. MZe, Praha, 18. 2. 2003
- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělství. Seminář ASZ Mělník, Ovčáry, 20. 2. 2003.
- Doucha, T.: Společná zemědělská politika EU: jaké perspektivy čekají na českého zemědělce“. Beseda REIS Olomouc. Olomouc, 25. 2. 2003.
- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělství. Seminář MZe, Hradec Králové, 26. 2. 2003.
- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělství. Seminář ASZ Havlíčkův Brod, Havlíčkův Brod - Perknov, 2. 3. 2003.
- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělství. Seminář ASZ Plzeň - sever, Kralovice, 3. 3. 2003.
- Doucha, T.: Ekonomický dopad SZP EU na zemědělské podniky. Republikový seminář Zemědělského svazu ČR. Žďár n. Sáz., 11. 3. 2003.
- Doucha, T.: Ekonomické přínosy a negativa vstupu do EU. Seminář MZe „Co přinese vstup do EU našemu zemědělství a venkovu“. Brno, MZLU, 13. 3. 2003.
- Doucha, T.: Možné dopady vstupu českého zemědělství do EU. Sborník mezinárodní vědecké konference „Firma a konkurenční prostředí 2003“. MZLU - PEF Brno. Brno, 4. 3. 2003.
- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělství. Seminář AK Písek, Olešná, 17. 3. 2003.
- Doucha, T.: Ekonomické přínosy a negativa vstupu do EU. Seminář MZe „Co přinese vstup do EU našemu zemědělství a venkovu“. Olomouc, 19. 3. 2003.
- Doucha, T.: České zemědělství v evropském kontextu. VIII. konference o krmivech a výživě hospodářských zvířat. ČMS organizací ZZN, Brno, 26. 3. 2003.
- Doucha, T.: Venkov a zemědělství v souvislosti se vstupem ČR do EU. REIS Klatovy. Klatovy, 28. 3. 2003.
- Doucha, T.: Dohodnuté podmínky vstupu ČR do EU v kapitole zemědělství, perspektiva českého zemědělství. Seminář „Vstup ČR do EU“. BVV, Zubří, 3. 4. 2003.
- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělství. Seminář AK Mladá Boleslav, Katusice, 10.4.2003.

- Doucha, T.: Vstup ČR do EU - ekonomické dopady na české zemědělství. Seminář Svazu chovatelů skotu Jihočeského regionu, Dražice, 16. 4. 2003.
- Doucha, T.: České zemědělství a venkov na cestě do EU“. Konference Společnosti mladých agrárníků ČR. ČZU, Praha, 17. 4. 2003.
- Doucha, T.: Ekonomické dopady na zemědělské podniky po vstupu do EU a příprava podniků na vstup. Seminář OAK Hradec Králové a AK ČR, Libčany, 23. 4. 2003.
- Doucha, T.: Ekonomické dopady na zemědělské podniky po vstupu do EU a příprava podniků na vstup. Seminář ZA Rakovník, Rakovník, 28. 4. 2003.
- Doucha, T.: Ekonomické dopady na zemědělské podniky po vstupu do EU a příprava podniků na vstup. Seminář AK Kroměříž, Hluk, 29. 4. 2003.
- Doucha, T.: Ekonomické dopady na zemědělské podniky po vstupu do EU a příprava podniků na vstup. Seminář ASZ Hodonín, Hodonín, 29. 4. 2003.
- Doucha, T.: Ekonomické podmínky zemědělství po vstupu do EU. Seminář ASZ Pelhřimov. Pelhřimov, 2. 5. 2003.
- Doucha, T.: Dopady podmínek EU do ekonomiky zemědělských podniků v marginálních oblastech ČR. Seminář „Vstup do EU - dopad na zemědělce hospodařící v horských a podhorských oblastech (LFA)“. Svaz marginálních oblastí, Chrudim, 13. 5. 2003.
- Doucha, T.: Možné dopady vstupu do EU na ekonomiku a strukturu výroby zemědělských podniků. Seminář AK Olomouckého kraje. Prostějov, 15. 5. 2003.
- Doucha, T.: Možné dopady vstupu do EU na ekonomiku a strukturu výroby zemědělských podniků. Seminář ASZ Přerov. Rokytnice, 16. 5. 2003.
- Doucha, T.: Dopady vstupu do EU na ekonomiku sektoru zemědělství. Seminář Friedrich-Ebert-Stiftung „České zemědělství po vstupu do EU“. Praha, 22. 5. 2003.
- Doucha, T.: Ekonomické přínosy a negativa vstupu do EU. Seminář k problematice vstupu českých zemědělců do EU. OAK Most - Teplice, Most - Vtelno, 28. 5. 2003.
- Doucha, T.: Co čeká naše zemědělce po vstupu do EU. Seminář města Krnov a ICEU Krnov „Co čeká naše zemědělce po vstupu do EU a HRDP pro území bývalých okresů Opava a Bruntál“.Krnov, 2. 6. 2003.
- Doucha, T.: Podmínky pro české zemědělství v prostředí EU - šance a rizika. Přednáška na mezinárodní vědecké konferenci Agrární perspektivy XII. ČZU, 18. 9. 2003.
- Doucha, T.: Podmínky vstupu českého zemědělství do EU - šance a rizika. Mezinárodní konference VÚZE „Aktuální problémy ekonomiky zemědělských podniků II“. Sedmihorky, 2. 10. 2003.
- Doucha, T.: Vstup českého zemědělství do EU. Seminář hejtmanství Vysočina. Jihlava, 6. 10. 2003.
- Doucha, T.: Možné dopady reformy SZP EU na zemědělství ČR. Seminář ČR - V. Británie „Dopad reformy SZP na ČR“. MZe, 31. 10. 2003.

- Doucha, T.: Makroekonomické vazby SZP v podmínkách ČR. Seminář „Využití zemědělského půdního fondu ČR po vstupu do EU. AGROEKO Žamberk, VÚZE, VÚMOP, AK Ústí n. Orlicí, PÚ Ústí n. Orlicí. Rokytnice v Orlických horách, 5. 3. 2003.
- Doucha, T.: EU Enlargement 2004 - Expectations and Consequences for Central and Eastern European Countries. Seminář „EU-Osterweiterung: Ein einziger Markt vom Atlantik bis zum Schwarzen Meer“. SVIAL, Winterthur, Švýcarsko, 6. 11. 2003.
- Doucha, T.: Koncepce zemědělské politiky ČR po vstupu do EU. Seminář „Zemědělství České republiky“. Vydavatelství Zemědělec, Senát Parlamentu ČR, Praha, 6. 12. 2003.
- Doucha, T.: Koncepce zemědělské politiky ČR po vstupu do EU. Seminář „tradiční setkání k ukončení roku“ ACHP, a. s. Kroměříž, 6. 12. 2003.
- Doucha, T., Mottl, V.: Současná situace na trhu olejnin a možné dopady podmínek EU na ekonomiku pěstování olejnin v ČR. 20. vyhodnocovací seminář „Systém výroby řepky - systém výroby slunečnice“, SPZO, s.r.o., Dolňácko, a. s. Hluk, 19. - 20. 11. 2003.
- Doucha, T., Vaníček, F., Abrahamová, M., Štiková, O., Foltýn, I.: Průběžné aktivity k problémům trhu s hovězím masem v distribuční vertikále ve spolupráci s Aholdem, zpracovateli, zájmovými a svazy a zemědělskými výrobci.
- Foltýn, I.: Dopady vstupu do EU. ASZ, Český Krumlov, 18. 2. 2003.
- Foltýn, I.: Dopady vstupu do EU. ASZ, Svitavy, 22. 2. 2003.
- Foltýn, I.: Dopady vstupu do EU. ASZ, Praha, 5. 3. 2003.
- Foltýn, I.: Dopady vstupu do EU. ASZ, Jihlava, 6. 3. 2003.
- Foltýn, I.: Dopady vstupu do EU. Přednáška na konferenci MZe, č. Budějovice, 11. 3. 2003.
- Foltýn, I.: Dopady vstupu do EU. Přednáška na konferenci MZe, Žatec, 20. 3. 2003.
- Foltýn, I.: Dopady vstupu do EU. Prezentace programu pro výpočet přímých plateb pro zemědělce, MZe, tisková konference ministra, Praha, 20. 3. 2003.
- Foltýn, I.: Dopady vstupu do EU. Svaz zem. družstev a společností, Němčice, 17. 4. 2003.
- Foltýn, I.: Dopady vstupu do EU. ASZ, Praha, 30. 4. 2003.
- Foltýn, I.: Dopady vstupu do EU. ASZ, Třebíč, 15. 5. 2003.
- Foltýn, I., Zedníčková, I., Zídek, T.: Program pro výpočet podpor zemědělcům po vstupu do EU (roky 2004, 2005 a 2006)
- Foltýn, I., Zedníčková, I., Zídek, T.: Program pro výpočet podpor zemědělcům po vstupu do EU (roky 2004 - 2009)
- Froněk, P.: Konzultace pro Ministerstvo životního prostředí o matematicko-statistickém hodnocení výsledků analýz sedimentů a kalů, Praha, 3. 9. a 6. 11. 2003.
- Froněk, P.: Konzultace pro Českou zemědělskou universitu v Praze (ing. Toušek) o datových podkladových souborech pro predikce, Praha, 25. 2. a 7. 3. 2003.

- Mottl, V.: Seminář pořadatel VÚB Havlíčkův Brod na téma Produkce a cenový vývoj brambor v ČR a okolních zemích, Olešná 10. 7. 2003.
- Mottl, V.: Seminář pořádaný firmou Evroplant s. r. o Praha: Dovoz raných brambor do ČR, cenový vývoj ve srovnání s domácí produkcí, Havlíčkova Borová 17. 7. 2003.
- Mottl, V.: Seminář pořadatel Medipo Agras s.r.o. Havlíčkův Brod Přímé platby ze zdrojů EU v ČR po přijetí do EU, Perknov, 9. 9. 2003.
- Němec, J.: Dopady přístupu ČR do EU na trh s půdou a nájmy. Přednáška na konferenci v Sofii, 29. 5. 2003, VÚZE Sofie.
- Němec, J.: Tvorba a zásady HRDP v ČR pro rok 2004, 11. 6. 2003, AK ČR, komise ŽP.
- Němec, J.: Zásady a tvorba LFA v ČR pro HRDP 2004, 10. 4. 2003, Svaz zemědělců.
- Němec, J.: Vliv podpor z EU na ceny a nájmy zemědělské půdy. Referát na semináři VÚZE 2. - 3. října 2003 Lázně Sedmihorky.
- Němec, J.: Příspěvek na seminář pořádaný JČU ČB. Aktuální problémy v zemědělství v předvstupním období do EU. Příspěvek Hospodaření v méně příznivých oblastech a v environmentálních oblastech. listopad, 2003, ČZÚ Praha, ZF JČU ČB.
- Němec, J.: Přednáška na semináři AK Náchod „Vývoj nájemného ze z.p. po vstupu ČR do EU, 2.XII, AK Náchod.
- Ouředník, J.: Přednáška na ČZU ke Dni mléka na téma: Problematika uplatnění mléka a mlékárenských výrobků na trhu po vstupu ČR do EU, 21.5.2003.
- Pražan, J.: Agroenvironmentální programy EU a programy EZ, přednáška na školení ekologických zemědělců (3x)
- Pražan, J.: Poradenství v oblasti výpočtu plateb v agroenvironmentálním opatření, pro projekt na tvorbu tohoto opatření v Chorvatsku (konečný uživatel Ministerstvo zemědělství, prvotní odběratel místní odborníci), Zagreb, Chorvatsko, 17. - 18. 11. 2003.
- Součková, H.: Využití strukturálních fondů a příležitosti zahradníků. Květinářské dny Olomouc, 22. 2. 2003.
- Součková, H.: Nové zaměření poradenské práce. ÚZPI Benešov 4. 3. 2003.
- Součková, H.: Rychle rostoucí dřeviny jako jedna z možností ochrany před povodněmi. Praha, 10. 4. 2003.
- Součková, H.: Podnikání ve venkovském prostoru a obnova řemesel In: Financování vesnických mikroregionů. Svazek obcí povodí Liběchovky, Medonosy, 22. 4. 2003.
- Součková, H.: Financování obnovitelných zdrojů energie z rezortu zemědělství In: Rozvoj venkova a zemědělství v roce 2004. Svazek obcí povodí Liběchovky, Medonosy, 4. 9. 2003.
- Součková, H.: Příležitosti zemědělců ze strukturálních fondů. In: Dotace do krajiny. Svazek obcí povodí Liběchovky, Medonosy, 8. 12. 2003
- Součková, H.: Příležitosti pro zemědělce a venkov z fondů EU. Okresní agrární komora Mělník, 20. 11. 2003.
- Součková, H.: Obnovitelné zdroje energie. JČU České Budějovice, 27. 11. 2003

- Součková, H.: Financování údržby krajiny ze strukturálních fondů. VOŠ a SZŠ Mělník, 1. 12. 2003.
- Šlaisová, J., Foltýn, I., Vaníček, F.: „Institutional measures on agrarian policy in the Czech Republic“ jako poster na 80. semináři, EAAE, Ghent 2003.
- Štiková, O.: Zásady správné výživy. Přednáška na semináři ČSŽ pořádaném pod záštitou MZe. Praha, říjen 2003.
- Štiková, O.: Vývoj spotřeby potravin v ČR. Přednáška na tematické konferenci „Výživa a potraviny 2003“. Pardubice, 11. - 13. 11. 2003.
- Štiková, O.: Konzultace a projednání propočtů spotřeby potravin s pracovníky ČSÚ, Praha, 18. 11. 2003.
- Štolbová, M.: Přednášky - stanovení LFA oblastí pro HRDP, duben - květen, OAK Havl. Brod, OAK Jihlava, Zemědělský svaz.
- Štolbová, M.: Přednášky „Využití strukturálních fondů EU po vstupu ČR do EU.“ srpen, říjen, listopad.
- Štolbová, M.: Využití grafického informačního systému při přípravě HRDP ČR, 12. 3. 2003, mezinárodní konference, Seč 2003.
- Štolbová, M.: Den otevřených dveří ZA Semily. Beseda se zemědělci o očekávaných změnách v souvislosti se vstupem do EU, 18. 11. 2003, ZA Semily.
- Štolbová, M.: Příspěvek „Příprava programových dokumentů“ na seminář pořádaný Jihočeskou univerzitou „Aktuální problémy v zemědělství v předvstupním období do EU, listopad 2003.
- Trávníček, Z.: Využití technologie GPS ke kontrole poskytování podpor ze strany EU se zaměřením na méně příznivé oblasti LFA, 11. 3. 2003, Seč.
- Trávníček, Z.: Přednáška pro zemědělce a ochránce přírody okresu Liberec na téma SPZ EU a strukturální politika EU, 5. 6. 2003, US-DEU, AK Liberec.
- Trávníček, Z.: Přednášky k oblasti využití strukturálních fondů pro neziskové organizace, 15. 8. 2003, Děčín.
- Trávníček, Z.: Přednáška na o očekávaných dopadech do venkova a zemědělství po vstupu ČR do EU, 6. 10. 2003, Jihlava.
- Trávníček, Z.: Přednáška na semináři s mezinárodní účastí - Využití zemědělského půdního fondu ČR po vstupu do EU, Rokytnice v Orlických horách, 5. - 6. 11. 2003, Agroeko Žamberk s. r. o.
- Trávníček, Z.: Den otevřených dveří ZA Semily. Beseda se zemědělci o očekávaných změnách v souvislosti se vstupem do EU, 18. 11. 2003, ZA Semily.
- Tuček, P.: Přednáška pro zemědělce okresu Příbram v Milíně, pořadatel „Primagra“ Příbram na téma „Evropská agrární politika a ČR“ 9. 4. 2003.
- Vaníček, F., Šlaisová, J., Abrahamová, M., Mezera, J., Štiková, O.: Konzultace k přípravě a projektu s mezinárodní účastí k problematice marketingu, ekonomiky, kvality produkce, vzdělávání manažerů a k výrobě ekologické produkce (spolupráce pěti zemí).
- Vaníček, F.: Přednáška „Dopady vstupu ČR do EU“ na semináři Jihočeské univerzity, České Budějovice, 11. 3. 2003.
- Vaníček, F.: Přednáška „Dopady vstupu ČR do EU“ na semináři ÚZPI, MZe, Opava, 18. 3. 2003.

- Vaníček, F.: Valná hromada potravinářské komory „Příspěvek ke vstupu ČR do EU“, Kongresové centrum Praha, 15. 5. 2003.
- Vaníček, F.: Konzultace k dopadům vstupu ČR do EU a k cenovým predikcím, vedoucí pracovníci ZD Luže, Praha, 14. 1., 26. 9. a 27. 11. 2003.
- Zídek, T. Přednáška „Kvalita potravin v souvislosti se vstupem do EU“, VÚRV Ruzyně, 6. 2. 2003.
- Zídek, T. Přednáška na konferenci VÚRV Ruzyně „Dopady vstupu do EU“, 20. 2. 2003.
- Zídek, T. Přednáška „Dopady vstupu ČR do EU“, AK ČR, Lipník n. Bečvou, 5. 3. 2003.
- Zídek, T. Přednáška „Dopady vstupu ČR do EU“, AK ČR, Louny, 5. 3. 2003.
- Zídek, T. Přednáška „Dopady vstupu ČR do EU“ (v rámci komunikační strategie MZe), České Budějovice, 11. 3. 2003.
- Zídek, T. Přednáška „Dopady vstupu ČR do EU“ a prezentace modelu, AK ČR, Jihlava, 20. 3. 2003.
- Zídek, T. Přednáška „Dopady vstupu ČR do EU“ a prezentace modelu, Svaz Pro-Bio, Šumperk, 20. 3. 2003.
- Zídek, T. Přednáška „Výzkumný záměr - Vize voda“, ÚZPI, Praha, 11. 4. 2003.
- Zídek, T. Přednáška pro starosty obcí „Programy v zemědělství po vstupu do EU“, Liběchov, 22. 4. 2003.
- Zídek, T. Přednáška „Dopady vstupu ČR do EU“, AK ČR, Karlovarsko, 6. 5. 2003.
- Zídek, T. Přednáška „Dopady vstupu ČR do EU“, AK ČR, Louny, 22. 5. 2003.
- Zídek, T. Přednáška na konferenci MŽP „Ekologická kvalita potravin“, Průhonice, 29. 5. 2003.
- Zídek, T. Přednáška „Dopady vstupu ČR do EU“, MZe, okres Semily, 11. 7. 2003.
- Zídek, T. Přednáška „Programy v zemědělství po vstupu do EU“, MZe, Semily, 11. 7. 2003.
- Zídek, T. Přednáška pro starosty obcí „Programy v zemědělství po vstupu do EU“, Středočeský kraj (Kokořínsko), 4. 9. 2003.
- Zídek, T. Přednáška „Programy v zemědělství po vstupu do EU“, AK ČR, Děčín, 16. 12. 2003.
- Zídek, T. Přednáška „Programy v zemědělství po vstupu do EU“, AK ČR, Chotěboř, Děčín, Kralovice, 2. - 3. 12. 2003.
- Zídek, T. Přednáška „Programy v zemědělství po vstupu do EU“, ASZ, Želiv, 26. 11. 2003.
- Zídek, T. Přednáška „K politice EU v energetických plodinách“ na semináři Svazu pěstitelů řepky, Hluk, 19. 11. 2003.

3 Publikace VÚZE vydané v roce 2003

Bulletin VÚZE

V roce 2003 vyšlo 15 čísel „Bulletinu VÚZE“ s následujícím obsahem:

1. **Poznatky z hodnocení efektivnosti hlavních podnikatelských forem v zemědělství nových spolkových zemí Německa.** Bulletin VÚZE, 2003, č. 1, 26 s.

Příspěvek zpracovaný v rámci grantu NAZV QC0267. Pojednává o podnikatelské struktuře v zemědělství Německa, shrnuje základní poznatky z hodnocení efektivnosti hlavních podnikatelských forem v zemědělství v nových a starých spolkových zemích SRN.

2. **Výběr z článků nového časopisu „EuroChoices“.** Bulletin VÚZE, 2003, č. 2, 19 s.

Seznamuje se dvěma zajímavými statěmi publikovanými v časopise „EuroChoices“ (prosinec, 2002), jehož vydavatelem je Evropská asociace zemědělských ekonomů (EAAE):

- Zemědělsko-potravinářský export do zemí střední a východní Evropy: vítězové a poražení při rozšiřování EU;
- Potravinářský maloobchod v Evropě na cestě ke spotřebiteli.

3. **Vývoj EU za poslední desetiletí a postavení nově vstupujících zemí v jeho rámci; Ukazatele agrárního sektoru v období vstupu a v současnosti.** Bulletin VÚZE, 2003, č. 3, 31 s., 20 s. příloh

Na základě dostupných oficiálních statistických dat (Eurostat) o rozvoji národních ekonomik členských zemí EU je provedeno porovnání vybraných ukazatelů za agrární sektor se srovnatelnými ukazateli nově vstupujících zemí do EU. Cílem příspěvku je mj. orientačně ukázat, jakou ekonomickou váhu má ČR v daném seskupení deseti ZSVE a jak rozsáhlé je zaostávání naší země vůči našim budoucím partnerům.

4. **Nový americký zemědělský zákon z roku 2002.** Bulletin VÚZE, 2003, č. 4, 38 s.

Porovnává předchozí a nový, v současnosti platný zemědělský zákon USA. Z deseti oddílů zákona je hlavní pozornost věnována oddílu I „Výrobní programy“ a oddílu II „Podpory ve prospěch ochrany životního prostředí“. V jednotlivých kapitolách publikace je popsán proces tvorby zákona a posouzení jeho dlouhodobějších důsledků pro americké a evropské zemědělství.

5. **Ze zimního zasedání Ekosociálního fóra Rakouska.** Bulletin VÚZE, 2003, č. 5, 23 s.
První část publikace obsahuje stručné záznamy z vystoupení předního představitele zájmových sdružení rakouských zemědělců, představitele rakouského spolkového ministerstva zemědělství, lesního a vodního hospodářství a životního prostředí a ředitele odboru pro zemědělskou legislativu při DG Agri v Bruselu. Ve druhé části je ve formě přehledné tabulky provedeno porovnání aktuálních nástrojů SZP s návrhy na jejich reformu a v závěrečné části publikace jsou obsažena některá obecná vysvětlení k navrhovaným reformám SZP.
6. (1) **Shrnutí výsledků studie Shopping Monitor 2002/03** (společný projekt firem INCOMA Research, Praha a GfK, Praha)
Shrnutí výsledků výzkumu k nákupnímu chování a spotřebitelským preferencím domácností v ČR (listopad 2002).
(2) **Informace o záměrech Evropské komise ve smyslu zlepšení systému poskytování podpor malým zemědělským podnikům.** Bulletin VÚZE, 2003, č. 6, 9 s.
Překlad informace z bulletinu „Europe Agri“ z 28. 2. 2003: „EK chce zlepšit poskytování podpor malým podnikům“.
7. **Potravinářský sektor EU.** Bulletin VÚZE, 2003, č. 7, 46 s.
Příspěvek poskytuje základní informace o potravinářském sektoru zemí EU a jeho jednotlivých výrobních oborech. Kromě komplexní charakteristiky potravinářského sektoru je představena desetiletá časová řada vybraných ukazatelů potravinářského průmyslu za období 1990 až 2000.
8. **Stanovisko „Prezidentské konference zemědělských komor“ Rakouska k reformním návrhům EK pod názvem „Dlouhodobé perspektivy trvale udržitelného zemědělství“.** Bulletin VÚZE, 2003, č. 8, 19 s.
Stanovisko Prezidentské konference zemědělských komor Rakouska k reformním návrhům EK (z března 2003) je strukturováno do těchto částí: Všeobecné poznámky; Vliv reformních návrhů na rozpočet EU; Absence pozitivní reformní strategie; Návrhy nových pravidel poskytování podpor; Návrhy k úpravám tržních řádů za oblast rostlinné a živočišné výroby; Rozvoj venkova.
9. **Na cestě k rozšíření Evropské unie - klíčové ukazatele členských států a kandidátských zemí.** Bulletin VÚZE, 2003, č. 9, 14 s.

Překlad informace „Towards an Enlarged European Union“ (Eurostat, duben 2003). Jsou představeny základní statistické ukazatele za jednotlivé země EU-15, za 10 přístupujících zemí a další kandidátské země (Bulharsko, Rumunsko a Turecko).

10. - **Za integrovanou zemědělskou, environmentální a energetickou politiku;**
 - **Alternativní model CDU/CSU k reformním návrhům komise EU k SZP;**
 - **Klíčové prvky nově přijaté reformy SZP;**
 - **Rozsáhlý agrární marketing** (Příklad z Maďarska). Bulletin VÚZE, 2003, č. 10, 19 s.
Obsahuje čtyři podnětné informace (viz tituly), které VÚZE získal ze zahraničních pramenů.

11. **Zásady správné zemědělské praxe v ČR a ve vybraných zemích EU.** Bulletin VÚZE, 2003, č. 11, 9 s.
Příspěvek zpracovaný na základě zkušeností a písemných podkladů ze semináře organizovaného ve Federálním zemědělském výzkumném centru (FAL) v Braunschweigu v červnu 2003. Seminář byl věnován problematice „Zásad správné zemědělské praxe“ a začlenění těchto zásad do SZP EU.

12. **Struktura „Zelené zprávy 2001 Rakouska.** Bulletin VÚZE, 2003, č. 12, 17 s. + rozsáhlá tabulková příloha
Strukturovaný přehled obsahové náplně základních kapitol této zprávy s popisem tabulek a definicemi použitých pojmů.

13. **Struktura „Zprávy o stavu zemědělství Německa 2003“.** Bulletin VÚZE, 2003, č. 13, 38 s.
Popisuje obsah jednotlivých kapitol zprávy a návazně na tuto část přehled rozhodujících přílohových tabulek s konkrétními daty.

14. **Vyjednávací pozice EU na jednáních WTO (Aktuální stav).** Bulletin VÚZE, 2003, č. 14, 21 s.
Informace obsahuje analýzu jednotlivých vyjednávacích pozic zemí, resp. skupin zemí se zvláštním důrazem na současnou pozici EU v jednáních s WTO. V závěru jsou stručně shrnuty výsledky z jednání v Cancúnu (září 2003).

15. **Transformační zadluženost zemědělských podniků v ČR.** Bulletin VÚZE, 2003, č. 15, 22 s.

Práce shrnuje poznatky ze zpracování tematického úkolu VÚZE č. 4211/2003. Je rozdělena do dvou částí. V první části je analyzována úroveň zadluženosti jednotlivých kategorií zemědělských podniků v ČR a je provedeno rovněž meziodvětvové a mezinárodní srovnání zadluženosti našeho zemědělství. Druhá část publikace se zabývá předpoklady řešení zadluženosti vzhledem k rozdílné dluhové zátěži, možnostem konečného řešení některých transformačních závazků za účasti státu a vnitřním předpokladům u sledovaných kategorií podniků.

Studie vydané v roce 2003

- 69 Picková, A., Poláčková, J.: **Pojištění - eliminace rizik zemědělského podnikání.** Praha, VÚZE, 2003, (studie VÚZE č. 69), 47 s., ISBN 80-86671-05-4.

Ve výzkumné studii je zachycen vývoj a současný stav zemědělského pojištění v České republice (od roku 1990 až do roku 2001). Studie je doplněna o popis pojistných systémů fungujících v zemích EU a USA. Údaje využívané v této studii byly získány v České asociaci pojišťoven a z podkladů FADN CZ.

- 70 Strnadlová, H.: **Odhad vývoje odvětví cukrovky a cukru v ČR po vstupu do EU.** Praha, VÚZE, 2003 (studie VÚZE č. 70), 70 s. + přílohy, ISBN 80-86671-07-0.

Cílem výzkumné studie je poskytnout informace o současném stavu odvětví cukrovka - cukr a jeho transformaci po vstupu do EU. Součástí studie je popis nejdůležitějších prvků regulace trhu s cukrovkou a cukrem v EU. Studie naznačuje exportní možnosti u cukru po vstupu do EU.

- 71 Poláčková, J. a kol.: **Nákladovost zemědělských výrobků v ČR za rok 2002.** Praha, VÚZE, 2003, (studie č. 71), 88 s., ISBN 80-86671-08-9.

Informační studie přináší výsledky výběrového šetření o nákladovosti zemědělských výrobků v síti FADN CZ za rok 2002. Při výběrovém šetření se postupovalo podle zdokonalené metodiky kalkulace nákladů a zjišťovaly se údaje za všechny výkony rostlinné a živočišné výroby a výkony ostatních výrob a činností daného podniku. Studie obsahuje nejen průměrné náklady za celý soubor respondentů, ale i náklady v členění podle výrobních oblastí. Náklady jsou doplněny údaji o tržbách, prodaném množství a průměrné realizační ceně dosažené u jednotlivých výrobků rostlinné a živočišné výroby.

- 72 **Ročenka agrárního zahraničního obchodu ČR za rok 2002.** Praha, VÚZE, 2003, (studie VÚZE č. 72), 39 s. + přílohy, ISBN 80-86671-11-9.

Jedná se o podrobnou analýzu agrárního zahraničního obchodu (AZO) za období 1998 - 2002. Cílem řešitelů bylo zpracování podkladu pro obchodně-politická rozhodnutí a pro hodnocení dopadů agrární politiky v oblasti vnějších ekonomických vztahů. Práce navazuje na „Ročenky“ zpracovávané v útvaru zahraničního obchodu VÚZE každoročně od roku 1997.

- **Výběrové šetření hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství za rok 2002 v síti testovacích podniků FADN CZ** (Samostatná příloha k „Zelené zprávě za rok 2002“), Praha, VÚZE, 2003, 175 s., ISBN 80-86671-09-7.

Publikace shrnuje výsledky o hospodaření a důchodové situaci zemědělských podnikatelských subjektů všech právních forem, velikostí a výrobního zaměření podle jednotných metodických principů platných v zemích Evropské unie v rámci sítě „FADN - Farm Accountancy Data Network“. Šetření hospodářských výsledků roku 2002 v síti FADN CZ zahrnuje 1 509 podnikatelských subjektů, z toho 587 právnických osob a 922 fyzických osob. Celková výměra zemědělské půdy respondentů šetření je 966 799 ha, což představuje 26,58 % celkové výměry zemědělské půdy ČR.

Všechny výsledky jsou uspořádány v sedmi přehledných tabulkových částech: S ohledem na srovnatelnost údajů jsou uváděny hodnoty především v podobě relativních ukazatelů přepočtených na jeden podnik, jeden hektar zemědělské půdy, nebo v procentech.

- **Farm Accountancy Data Network in 2002, FADN CZ 2002** (Informační studie v anglickém jazyce), Praha, VÚZE, 2002, 188 s., ISBN 80-86671-10-0.

Publikace předkládá zemědělským odborníkům zemí EU, kandidátských i ostatních zemí výsledky hospodaření a důchodovou situaci zemědělských podnikatelských subjektů všech právních forem, velikostí a výrobního zaměření v ČR podle metodických principů platných v Evropské unii v síti „FADN - Farm Accountancy Data Network“. V rámci předložených výsledků šetření jsou zahrnuty i výsledky ze šetření o nákladovosti zemědělských výrobků, které pocházejí ze stejného zdroje zjišťování.

Aktuální ekonomická problematika zemědělských podniků II. (Live Economic Issues of Agricultural Enterprises). Praha, VÚZE, 2003, 141 s., ISBN 80-86671-06-2.

Sborník z konference VÚZE, Lázně Sedmihorky, říjen 2003.

4 Výběr z bibliografie publikační činnosti pracovníků za rok 2003

Publikace v zahraničí

- DOUCHA, T.: Readiness of Czech Agriculture for EU Accession, Studies in Agricultural Economics No. 99/2003, (AKII Budapest), s. 7-21.
- DAVIDOVA, S., GORTON, M., IRAZOZ, B., RATINGER, T.: Variations in Farm Performance in Transitional Economies: a Case Study of the Czech Republic. 2003, JAE 54/2.
- FOLTÝN, I., ZEDNÍČKOVÁ, I.: Matematické modelování agrární politiky ČR v období před a po vstupu do EU. Ekonomika pol'nohospodárstva, (v tisku).
- FOLTÝN, I., FRONĚK, P., ŠLAISOVÁ, J., ZEDNÍČKOVÁ, I., DOUCHA, T., ZÍDEK, T.: Metoda PEM a její využití při hodnocení dopadů agrární politiky v ČR. (The PEM 41ontr and its use for assessment of Czech agricultural policy). Ekonomika pol'nohospodárstva, 2003, roč. III, č.4, s. 3-11.
- FOLTÝN, I., GREGA, I., ZEDNÍČKOVÁ, I.: Efficiency of agricultural policy as a factor of sustainability of protected areas. Univerzita Calabria – Itálie, (publikace v tisku).
- GORTON, M., KOVACS, B., MIZIK, T., DAVIDOVA, S., RATINGER, T., IRAZOZ, B.: An analysis of the performance of Commercially oriented Farms in Hungary. 2003, Post-Communist Economies, Vol. 15, No. 3.
- KŘŮMALOVÁ, V., PRAŽAN, J., RATINGER, T., LOWE, P., ZELLEI, A.: Maintaining High Nature Value Landscapes in an Enlarged Europe: a Comparative Analysis of the Czech Republic, Hungary and Slovenia. In: Institutional Change in CEE Agriculture and Environment (Gatzweiler, F. W., Hagedorn, K.), CEESA/FAO Series, Volume 1, Rome, 2003.
- MRHÁLKOVÁ, I.: K vývoji spotřebitelských cen potravinářského zboží v ČR. (Consumer price development of food goods in the Czech Republic). Ekonomika pol'nohospodárstva, 2003, roč. III, č. 4, s. 21-29.
- PRAŽAN, J.: Sustainable agriculture and biodiversity: the case of White Carpathians. The Common Property Digest č. 64, březen 2003.
- VOLOŠIN, J.: Agrární zahraniční obchod České republiky v rámci dohod o volném obchodu. Ekonomika, upravení, 2003, č. 4, s. 47-53, ISSN 70013/47961.

Publikace ve vědeckých časopisech

- DOUCHA, T., BLÍŽKOVSKÝ, P.: Readiness of the Czech agriculture for the EU accession (Připravenost českého zemědělství na vstup do EU). Agricultural Economics (Zemědělská ekonomika), 2003, roč. 49, č. 2, s. 53-61.
- DOUCHA, T., ŠLAISOVÁ, J.: Informace o X. kongresu EAAE. Agricultural Economics (Zemědělská ekonomika), 2003, roč. 49, č. 3, s. 149-150.
- SOUČKOVÁ, H.: The Economics of the Scattered Green Restoration in Cultural Landscape (Ekonomika obnovy rozptýlené zeleně v kulturní krajině), Agricultural Economics (Zemědělská ekonomika), 2003, roč. 49, č. 6, s. 261-265.
- TICHÁ, I., DOUCHA, T.: Is the Role of Agriculture in Society changing? (Mění se role zemědělství ve společnosti?) Agricultural Economics (Zemědělská ekonomika), 2003, roč. 49, č. 11, s. 543.
- TRÁVNÍČEK, Z., KAVKA, M.: Utilisation of the GPS information technology for the control of providing the EU support oriented on less favoured areas (LFA). (Využití technologie GPS ke kontrole poskytování podpor ze strany EU se zaměřením na LFA). Agricultural Economics (Zemědělská ekonomika), 2003, roč. 49, č. 9, s. 432-438.

Odborné práce

- ABRAHAMOVÁ, M., OUŘEDNÍK, J.: Ekonomika produkce jatečných prasat, Zemědělský týdeník - Zvláštní příloha 4/2003, s. 11-14, ISSN 1214-2298.
- BOŠKOVÁ, I.: OUŘEDNÍK, J., Ekonomika výroby mléka v ČR, Farmář, 2003, roč. 9, č. 12, s. 35-36.

- DIVILA, E.: Naše ceny jsou průměru EU dosti vzdálené. *Zemědělec*, 2003, roč. 11, č. 11, s. 4.
- DIVILA, E.: Nechtějí zemědělskou politiku. *Zemědělec*, 2003, roč. 11, č. 38, s. 4.
- DIVILA, E.: Úroveň a zdroje příjmů amerických farmářů. *Zemědělec*, 2003, roč. 11, č. 27, s. 6.
- DOUCHA, T.: Co čeká naše zemědělce po vstupu do EU. *Euromagazín*, 2003, roč. 4, č. 4, s. 12-13.
- DOUCHA, T.: Dopady vstupu do Evropské unie na zemědělství ČR. *Euromagazín*, 2003, roč. 4, č. 7, s. 34-39.
- DOUCHA, T.: Výzkumný ústav se brání. Stanovisko k článku ing. J. Veleby „Výzkumný ústav zaostává“, který vyšel v *Zemědělcích* č. 22/2003 na s. 7. *Zemědělec*, 2003, roč. 11, č. 23, s. 6.
- DOUCHA, T.: Výzkumy na podporu reformy. *Zemědělec*, roč. 11, č. 4, s. 5.
- FOLTÝN, I., ZÍDEK, T., ZEDNÍČKOVÁ, I.: Výpočet podpor po vstupu do EU. *Farmář*, 2003, roč. 9, č. 11, s. 10-11.
- FOLTÝN, I., ZÍDEK, T., ZEDNÍČKOVÁ, I.: Program pro výpočet podpor českých zemědělců po vstupu do EU. *Euromagazín*, 2003, roč. 4, č. 5, s. 35-37.
- KRAUS, J.: Jaká bude rozšířená EU? části I, II, III, IV, V: *Farmář*, 2003, roč. 9, č. 4, s. 8-9; č. 5, s. 8-10; č. 6, s. 8-9, č. 7, s. 11-13, č. 8, s. 12-13.
- KRAUS, J.: Jubileum doc. ing. Tomáše Douchy, CSc. *Agricultural Economics (Zemědělská ekonomika)*, 2003, roč. 49, č. 10, s. 496.
- KRAUS, J.: VÚZE - mýty a fakta I, II. *Zemědělec*, 2003, roč. 11, část I: č. 26, s. 7, část II: č. 27, s. 23-24.
- MEZERA, J.: Pozice českého potravinářství v roce 2002 a jeho perspektiva, příloha časopisu *Czech Business and Trade* 5-6/2003, str. 3-4, ISSN 1212-7116.
- MLÁDEK, Z., NOHEL, F.: *Ekonomika výkrmu prasat I, II. Náš chov*, 2003, roč. 63, č. 7, s. 38-42; část II č. 9, s. 39-42.
- MOTTL, V., KUBÍKOVÁ, Z.: *Ekonomika pěstování ovsa. Úroda*, 2003, roč. 51, č. 3, s. 10-11.
- MOTTL, V., KUBÍKOVÁ, Z.: Vývoj ekonomiky pěstování máku, sóji a řepky. *Zemědělský týdeník*, 2003, roč. 6, č. 27, s. 18-19.
- MRHÁLKOVÁ, I.: Jak se vyvíjely ceny potravinářského zboží v ČR před vstupem do EU, *Potravinářský zpravodaj, ročník IV.*, 2003, č. 8, s. 18-19.
- NOVÁK, J., MLÁDEK, Z., NOHEL, F.: Náklady v chovu prasat. *Účetnictví*, 2003, roč. V., č. 4, s. 16-21.
- NOVÁK, J.: Metody kalkulace nákladů v zemědělství. *Účetnictví*, 2003, roč. V., č. 6, s. 2 a 3.
- NOVÁK, J.: Náklady a rentabilita výroby kuřat a vajec. *Zemědělský týdeník - příloha Moderní živočišná výroba; chov drůbeže*, 2003, roč. VI, č. 17, s. 14-15.
- NOVÁK, J.: Náklady na pěstování okopanin. *Účetnictví*, 2003, roč. V., č. 1, s. 15 a 16.
- NOVÁK, J.: Podpory poskytování podnikům podle NV č. 505/2000 Sb. a č. 500/2001 Sb. *Účetnictví*, 2003, roč. V., č. 12, s. 18-20.
- NOVÁK, J.: Náklady v chovu skotu, *Účetnictví*, 2003, roč. V., č. 3, s. 17-21.
- PICKOVÁ, A.: Zemědělské pojištění - I. část. *Euromagazín*, 2003, roč. 4, č. 11, s. 28-31.
- PICKOVÁ, A.: Zemědělské pojištění - II. část, *Euromagazín*, 2003, roč. 4, č. 12, s. 33-35.
- POLÁČKOVÁ, J.: Ekonomické zhodnocení pěstování luskovin v České republice, *Agromagazín*, 2003, roč. 5, č. 5, s. 26-29.
- POLÁČKOVÁ, J.: Ekonomické zhodnocení pěstování píce v České republice. *Agromagazín*, 2003, roč. 4, č. 4, s. 25-26.
- SEKAVOVÁ, H.: Vývoj naturální spotřeby potravin v domácnostech v letech 2000 a 2001. *Výživa a potraviny*, 2003, roč. 58, č. 4, s. 116-117, ISSN-846X.
- SOUČKOVÁ, H.: Ekonomický vývoj světového okrasného zahradnictví. *Euromagazín*, 2003, roč. 4, č. 5, s. 22-25.
- ŠKORPÍKOVÁ, A., ZÍDEK, T.: Zásady správné zemědělské praxe. *Farmář*, 2003, roč. 9, č. 12, s. 5-7.
- ŠLAISOVÁ, J., MENZLOVÁ, J.: Světové trhy. *Zemědělec*, 2003, roč. 11, Tržní zpravodajství publikované průběžně po celý rok.
- ŠLAISOVÁ, J., MENZLOVÁ, J.: Zahraniční ceny. *Zemědělec*, 2003, roč. 11, Cenové zpravodajství publikované průběžně po celý rok.
- ŠLAISOVÁ, J., MENZLOVÁ, J.: Zahraniční trhy. *Zemědělec*, 2003, roč. 11, č. 27, s. 37.

- ŠTIKOVÁ, O., KREYSOVÁ, J.: Výroba, distribuce a spotřeba obilovin. Ročenka pekaře a cukráře, leden 2003, s. 33-40, ISSN 1213-2411.
- ŠTIKOVÁ, O., MRHÁLKOVÁ, I., KREJČÍ, J.: Vývoj spotřeby potravin, nutričního hodnocení a stravovacích zvyklostí, Výživa a potraviny, 2003, č. 1, s. 12-14, ISSN-846X.
- ŠTIKOVÁ, O.: Spotřeba mléka a mléčných výrobků. Výživa a potraviny, 2003, roč. 58, č. 4, s. 100-103, ISSN-846X.
- ŠTIKOVÁ, O.: Vývoj spotřeby masa a masných výrobků v ČR. Výživa a potraviny, 2003, roč. 58, č. 2, s. 41-44, ISSN-846X.
- TUČEK, P.: Vybrané problémy liberalizace mezinárodního agrárního trhu“, Článek pro časopis „Mezinárodní politika“, č. 12/2003, str. 12 - 14, ISSN 0543-7962.

Summary

Key activities of VUZE in 2003

In compliance with the „Foundation Charter“ of the Minister of Agriculture of the Czech Republic, Research Institute of Agricultural Economics (VÚZE)¹ is a separate legal entity subordinated to the Ministry of Agriculture of the Czech Republic (MoA CR) as the institution financed by contributions from the state budget. The institute provides solutions of the theoretical, economic and political problems of agricultural economics and gives a comprehensive professional service for MoA and the other state administration bodies.

The framework of the activities of VUZE is based on the amended text of “Foundation Charter”, which defines the object of VUZE activities in these main areas:

- Systematic development of the scientific discipline Agricultural Economics, basic and applied research in the sphere of agricultural policy and economics on macroeconomic, regional and microeconomic levels. Crucial research & development activities are problems of development of the agri-food complex in market economy.
- Elaboration of conceptional drafts and background materials for the formulation and implementation of economic policy in the agricultural and food sector covering structural, regional and social aspects.
- Monitoring, analyses and predictions of economic, social and regional development in the agricultural and rural sector in the CR and in selected countries, particularly in connection with integration into EU. Outputs are reports on the CR agriculture, reports for OECD, EU, WTO and FAO and background materials for technical complex services.
- Acquisition and analysis of selected information and data influencing the state and behaviour of the business segment of the agricultural and food sector. It is mainly the information on agricultural domestic and foreign trade and its evaluation and data on the costs of production of crucial agricultural commodities.

¹ in the czech translation: Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky

- Professional education and training, services and information dissemination (publishing and translations) in the above-mentioned areas.
- Establishment and administration of FADN CR and organisation of selection procedures in the agricultural and food sector. The discharge of the function of FADN CR Liaison Agency since the 1st Nov. 2003.
- Professional cooperation with foreign institutions in the above-mentioned activities.
- Extension services and expert activities in the agricultural and food sector and in rural areas on macroeconomic, regional and microeconomic levels.

Research activities

In 2003 the VÚZE institute dealt with the following research projects:

<i>Specification</i>	<i>Name</i>	<i>Head of the project</i>
<i>Research Intent MoA</i> M 11-00-01	Development of a set of models for the agricultural policy formulation	Foltýn, I.

Grants:

NAZV QC 0242	Application of the system of alternative management of soil and water conservation in the landscape	Pražan, J.
NAZV QC 1096	Research of the optimisation factors of cereal production quality in the Czech Republic	Jakobe, P.
NAZV QD 1013	Evaluation of the competitiveness of agricultural commodities within the International Farm Comparison Network (IFCN) including elaboration of models applicable to the Czech Republic	Jakobe, P.
NAZV QC 1166	Necessary structural changes in the field of potato-growing in the Czech Republic with regard to the accession to the EU	Mottl, V.
NAZV QC 0067	Farming in vulnerable areas	Pražan, J.
NAZV QF 3269	Methods of complete evaluation of farms for the purpose of formulating agricultural policy	Juřica, A.
NAZV QF 3001	The function of agrarian and rural policy in agriculture and rural areas' development in the key regional types before and after the accession to the EU	Vávra, V.
NAZV QF 3296	Development of the information system comprised of a quantitative economic and production-related information database accessible through the Internet to be used by the state administration authorities, research and development establishments, and entrepreneurs.	Hanibal, J.
NAZV QF 3156	Regional agrarian policy evaluation using the PEM methods	Foltýn, I.
NAZV QF 3081	Monitoring and evaluation of the law of real property and the agricultural land market in the Czech Republic in compliance with the EU legislation	Němec, J.

NAZV QF 3082	Updating and extension of the previously defined less favoured areas and regionalisation plans applicable in the next EU programming period.	Štolbová, M.
NAZV QF 3275	Extra-productional benefits of sustainable multifunctional agriculture in the Czech Republic.	Ratinger, T.
NAZV QF 3278	Offer and demand objectifying for environment-friendly products and potential methods of influencing it	Poláčková, J.
NAZV 1037	Efficiency of the EU programmes application in the Czech Republic	Novák, J.

Expert - advisory activities (thematic tasks of MoA)

<i>Specification</i>	<i>Name</i>	<i>Head of the project</i>
4101	Report on the State of Agriculture in the Czech Republic in 2002	Doucha, T.
4111	Knowledge dissemination in the field of agricultural and economic research and staff training	Kraus, J.
4102	Operational activities for the Ministry of Agriculture	Doucha, T.
4211	Analysis of the performance of farms and economy of productions (commodities) with respect to the EU accession	Juřica, A.
4212	Analysis of the effectiveness of the system of supports for the Czech agriculture with respect to the change of the Czech system of supports in compliance with the standards applicable in the EU member countries	Juřica, A.
4213	The role of agricultural insurance in active risk management including the analysis of impacts on the economic results of farms	Picková, A.
4214	New draft conception of the agro-environmental provision depending on the development of Natura 2000	Pražan, J.
4215	Human resources in agriculture	Horská, H.
4216	Draft agricultural policy instruments developed by the Dept. of Renewable Resources consistent with the common agricultural policy revision after 2006	Zídek, T.
4217	Model calculations of the impacts of the respective accompanying provisions of the EU on the Czech agriculture from the regional viewpoint	Trávníček, Z.
4218	Monitoring and evaluation of the SAPARD programme	Součková, H.
4219	Definition of less favoured areas in compliance with the Council Regulation No. 1257/99 for HRDP 2004-2006	Němec, J.
4210	Categories of officially determined prices of land with respect to the accession to the EU; monitoring of the land market development	Němec, J.
4221	Monthly monitoring and prediction of prices of the key commodities	Vaníček, F.
4222	Market structure and distribution flows of selected commodities of vegetal and animal origin	Abrahámová, M.
4223	Analysis and prediction of the development of prices charged by farms in the Czech Republic in comparison to the development of prices in the EU with regard to the selected commodities of vegetal and animal origin	Ouředník, J.
4224	Agricultural foreign trade analyses	Vološin, J.

4225	Quarterly monitoring of the prices of agricultural commodities in the EU and CEFTA member countries	Menzlová, J.
4226	Monitoring and evaluation of the agricultural sector and agricultural policy of the Czech Republic for the OECD	Šlaisová, J.
4227	Food-processing sector performance before the accession to the EU	Mezera, J.
4228	Calculation method and development of the consumption of food in the Czech Republic and the EU – short-term prediction	Štiková, O.
4229	Agricultural foreign trade after the accession to the EU	Tuček, P.
4301	Development and harmonisation of the FADN CZ network in compliance with the EU standards	Hanibal, J.
4103	Technical support of national strategy developing process within the framework of the CAP and the national policy supplementing the CAP	Doucha, T., Ratinger, T.

Institutions cooperating with the VÚZE institute:

- ✓ AKII, Budapest, Hungary;
- ✓ ASA, Bonn, Germany;
- ✓ BAawi, Vienna, Austria;
- ✓ ERS USDA, Washington, the USA;
- ✓ European Association of Agricultural Economists (EAAE);
- ✓ European Commission, Brussels, Belgium;
- ✓ FAL, Braunschweig, Germany;
- ✓ FAO, Rome, Italy;
- ✓ IAMO, Halle, Germany;
- ✓ IERGŻ, Warsaw, Poland;
- ✓ IFCN (International Farm Comparison Network), Braunschweig, SRN;
- ✓ Imperial College University of London, Wye, Great Britain;
- ✓ INRA, Montpellier, France;
- ✓ Katholieke Universiteit Leuven, Belgium;
- ✓ KIS, Ljubljana, Slovenia;
- ✓ LEI, Wageningen UR, Haag, the Netherlands;
- ✓ OECD, Paris, France;
- ✓ The International Association of Agricultural Economists (IAAE);
- ✓ The World Bank, Washington, USA;
- ✓ University of Bonn, Germany;
- ✓ VÚEPP, Bratislava, Slovakia;
- ✓ WIFO, Vienna, Austria;
- ✓ WIIW, Vienna Institute of Economic Comparisons;
- ✓ ZMP, Berlin, Germany.

International projects completed in 2003

Project number	Project name	Head of the project	Customer	Duration of project
5212	IDARA - Strategy for Integrated Agricultural and Rural Development in Candidate Countries (QLK5-CT-1999-01526)	Doucha, T. Ratinger, T.	5FP Friedrich Wilhems Universität Bonn, U. Bremer	2000--30. 6. 2003
5215	EU-CEEOPF - Further Development of Organic Farming Policy in Europe, with particular emphasis on EU enlargement (QLK5-CT-2002-00917)	Pražan, J.	5FP, FIBL Switzerland	1. 2. 2003 -31. 1. 2006
5216	ENARPRI - European Network of Agricultural and Rural Policy Research Institutes (QLK5-CT-2002-02481)	Doucha, T. Foltýn, I.	5FP, J. Swinnen, Centre for European Policy Studies, Bruxelles	1. 1. 2003- 2005
5217	AG-MEMOD+CEEC - Agricultural sector in the Member states EU: Econometric Modelling for projections and analysis of EU policies on agriculture, forestry and the environment (QLK5-CT 2000-00473)	Foltýn, I. Zedníčková, I.	5FP Mr. Riordan - Germany Oliver von Lederbur Institut F. Marktanalyse und Agrarhandels-politik, Braunschweig	pro státy EU od března 2001 pro SVE od 2002, VUZE od března 2003 do konce května 2004
39/01	Comparison of Agricultural sector and Farm level Data of the New Federal States of Germany and of the Czech Republic (CASFLF/GER/CR)	Doucha, T. Tillack, P.	MŠMT ČR + BMVEL in terms of project KONTAKT	2001-2004
067/218 (2999)	Adjustment of Agrarian Sector for EU access	Doucha, T. Blaas, G.	intergovernmental agreement within the scope of the KONTAKT Program	2002, 2003, 2004
5301	ESTO Study - Structural Reform and Competitive Candidate Countries Agriculture in an Enlarged Europe. A Prospective Analysis	Hanibal, J.	IPTS - Institute of Perspective and Technological Studies of EU	2003-2004
4301	Phare Multi-country programme ESTAT/FO/2000/2001FADN (Multicountry project - Farm structure surveys)	Hanibal, J.	V. Knob MoAe Christofer Duhamel, Landsys + EUROSTAT	2001-2004

Most Significant Research Results from 2003

Analysis and projection of agrarian policy impacts before and after ČR accession to the EU

VÚZE took part in the analysis and evaluation of the projected impacts on Czech agriculture of the ČR's accession to the EU for the Ministry of Agriculture (MoA) and has contributed to the preparation of materials for "ČR Agrarian Policy Conceptions After EU Accession for the period 2004 – 2013" for the MoA. A series of variant projections and expected development scenarios have been running continuously, adapting to the varying proposals for updating ČR agrarian policy after accession to the EU. The projections were carried out using a modeling instruments developed within the VÚZE research program.

Program to calculate direct payments per farmer after EU accession

2 variants of the program for calculating direct payments for Czech farmers were created. The program was made available to the public in the agricultural sector in the form of freeware and, judging by the response received, has been widely used.

Development of a model system for the agricultural policy formulation (Research Intent MoA M 11-00-01).

In 2003, the main focus of attention was on the adaptation of the AG-MEMOD econometric model for Czech agriculture. The model makes it possible to simulate the development of the major agricultural commodities (wheat; barley; maize; oilseed rape – rape oil and meal; sun flower – sunflower oil and meal; potatoes for human consumption; sugar beet – sugar; cattle – beef; pigs – pork; poultry – poultry meat; milk – dairy products). The model simulates development within Czech agriculture by using a mutually interconnected system of functional relationships ($y = f(x_1, \dots, x_k)$, where y is a qualified variable and x_1, \dots, x_k are quantifying variables) that are automatically generated from a database on Czech agriculture from the period 1990 – 2002. The model calculates projections for the 2003 – 2012 period based on scenarios tailored specifically to reflect probable developments in agrarian policy. Three probable development scenarios were formulated for the AG-MEMOD model:

- Scenario 1 (BAS – the ČR does not enter the EU), which assumes that agricultural development and ČR agrarian policy from the previous period (2000 – 2002) will continue up until 2012
- Scenario 2 (SAPS – the ČR enters the EU in 2004), which assumes that the EU CAP will be applied to new member countries (SAPS) for the entire 2004 – 2012 period without the CAP reforms (MTR)

- Scenario 3 (MTR – the ČR enters the EU in 2004), which assumes that the EU CAP will be applied to new member countries (SAPS) only in the 2004 – 2006 period, but that in the 2007 – 2012 period that the SPS system arising from the CAP (MTR) reforms will be applied.

The third scenario is considered as the most probable, while the BAS scenario is for comparative purposes only.

The AG-MEMOD model, along with the other models for Czech agriculture devised within the framework of Research Intent in 2001 and 2002 (the AGRO-3, IDARA and YEM-1 models), forms the basic mathematical modeling apparatus for performing one of the fundamental tasks of VÚZE: analysis and evaluation of agricultural development subject to proposed and implemented agrarian policy measures, both before and after EU accession.

In 2003, the research team drew up 2 variants of a program that calculates the direct payments for Czech farmers. The program was made available to the public in the agricultural sector in the form of freeware and, judging by the response received, has been widely used.

Evaluation of the competitiveness of agricultural commodities within the International Farm Comparison Network (IFCN) including elaboration of models applicable to the Czech Republic (Project QD 1013)

The economic data on milk and beef production for three agricultural holdings were updated. In addition to the holdings' data on milk and beef production, an analysis of the prices of milk, of the major milk products, and of the structure of the farms was carried out for the 1990 – 2001 period. The analysis resulted in the formulation of limits for assessing the competitiveness of agricultural holdings for milk and beef production, including the position of the Czech agricultural holdings within the framework of the cost-comparison organization IFCN.

Methods of complete evaluation of farms in view of agrarian policy forming (Project QF 3269)

In the first year of investigation within the research project, the primary objectives were to address the methodological questions and prepare as well as carry out a supplementary survey of data acquired from farms over the Farm Accountancy Data Network (FADN). All of the planned activities were carried out, including completion of the V003 “*Working out a Methodology for Evaluation the Effectiveness and Objectives of Agricultural Support II*” for the use of the relevant departments of the MoA. One unplanned activity that was carried

out by the research project was a conference on the theme “Live economic issues of agricultural enterprises II” which had international participation.

Regional agrarian policy evaluation using the PEM method (Project QF 3156)

Investigation in the first year progressed in accordance with the project plan in four areas:

- Development and refinement of modeling software.
- Creation of a variant of the PEM model applicable for the ČR.
- Creation of a database and technical support for the models.
- Verification of the applicability of the modeling tools created.

Re. 1): A whole new version of the 3-commodity national model, PEM-CR-3C (wheat, feed grains, oilseeds), was created in Excel and GAMS, using the methodology of the OECD’s PEM to enable us to efficiently and expeditiously examine the questions of the impacts of individual variants of agrarian policy on Czech agriculture. A great deal of attention was devoted to the theoretical and practical aspects of constructing the model elasticities. A mathematic/statistical procedure that relies on available software was designed and tested for use in this task.

Re. 2): Over the course of the investigation, the PEM-CR-3C model was expanded into a 9-commodity model, PEM-CR-9C (wheat, barely, oilseed rape, sugar beet, potatoes, milk, beef, pork, poultry). The model will be fully applicable for simulations and projections of development within the ČR. The PEM-CR-9C model is a national model, which does not have a counterpart in the OECD’s investigations with the international PEM model (two independent models are used in those studies, the PEMcrop – wheat, feed grains, oilseeds, and the PEMdairy model – milk and dairy products).

Re. 3): In this year, regionalization research was launched using the PEM-CR-3C a PEM-CR-9C models to simulate regional impacts of ČR agrarian policy before and, especially, after accession to the EU. The research team examined the differences between two basic regions: 1) areas falling into the category “Less Favoured Areas” (LFA) and, 2) areas that do not fit the definition of LFA (NLFA). For this it drew on the possibilities provided to VÚZE by the FADN collection of test holdings.

Re. 4): In the course of the grant project in 2003, constant monitoring took place to verify the applicability of the PEM modeling tools created to simulate Czech agrarian policy deployment and its impacts on agriculture in the ČR. The results were compared to those of the other models developed in VÚZE, specifically those of AGRO-3, ZEM-1 and AG-MEMOD models.

*Extra-productional benefits of sustainable multifunctional agriculture in the ČR
(Project QF 3275)*

In the first year of the project, a methodology for assessing the non-market (non-commodity) benefits of multifunctional agriculture was developed. A survey was designed (for the VÚZE survey system for assessing economic productivity of holdings, investigating the social function of agricultural holdings and investigating the level and influence of social capital) and data was collected. The results of the investigation of the social functions of agriculture have been subjected to a preliminary analysis. An interim research report for the year 2003 was drawn up for presentation at a scientific discussion under the grant project NAZV QF 3275, held at PEF MZLU in Brno on 23 January 2004. Based on the results of the research a subsidiary study on the subject “Analysis of the Financial-Economic Situation of Farms and their income Sources” has been created. The objective of the project is to quantify the degree of economic differentiation among agricultural holdings in a given region and, based on their economic results, to define the decisive factors affecting the extent and structure of income sources in characteristic types of agricultural holdings in that region.

Development of the information system with a database of quantitative economic and production information based on the FADN CZ network, accessible by internet, to be used by the state administration authorities, research and development establishments and entrepreneurs. (Project QF 3296)

The objective of the grant project is to create a computer system with a database containing selected economic and production information about agricultural holdings, based on data from the FADN CZ network and FADN of EU member states. This database is to be made accessible to the government, scientific researchers, advisory organizations, the specialist community, and the entrepreneurial sector. In 2003, work within the project focused on finding solutions to the questions of content, methodology, and analysis for the proposed computer system. The results of the first year of investigation are the IS design and analytical documentation necessary to carry out the IS, including design of the technological project corresponding to the sub-objective V001.

Publications issued in 2003

VÚZE published the following studies in 2003:

69. Picková, A., Poláčková, J.: Pojištění - eliminace rizik zemědělského podnikání [Insurance – Elimination of the Risks of Agricultural Enterprise]. Prague, VÚZE, 2003, (VÚZE Study No. 69), 47 pp., ISBN 80-86671-05-4.

The scientific study describes the development and current state of agricultural insurance in the Czech Republic (from 1990 to 2001). The study also contains a description of the insurance systems in the EU and the USA. Data used for the study was acquired from the Czech Insurers' Association and from FADN CZ materials.

70. Strnadlová, H.: Odhad vývoje odvětví cukrovky a cukru v ČR po vstupu do EU [Predictions of Development Within the Sugar Beet and Sugar Branches in the ČR After EU Accession]. Prague, VÚZE, 2003 (VÚZE Study No. 70), 70 pp. + appendices, ISBN 80-86671-07-0.

The objective of the research study is to provide information on the current state of the sugar-beet/sugar branch and its transformation after accession to the EU. The study contains a description of the most significant sections of regulations affecting the sugar-beet and sugar markets within the EU. The study indicates some opportunities for exporting sugar after EU accession.

71. Poláčková, J. et al.: Nákladovost zemědělských výrobků v ČR za rok 2002 [Agricultural Product Costing in the ČR for the year 2002]. Prague, VÚZE, 2003, (Study No. 71), 88 pp., ISBN 80-86671-08-9.

This informational study presents the results of a survey into agricultural product costing in the FADN network for 2002. In the survey, a refined methodology was used to calculate the costs and acquire data for all yields of agricultural products and animal husbandry and for yields of other products and activities in a given holding. The study contains not only the average costs for the whole set of respondents, but also the costs broken down according to areas of production. In addition to the cost data, there are data on the markets, amounts sold, and the average implementation costs associated with individual plant products and animal husbandry.

72. Ročenka agrárního zahraničního obchodu ČR za rok 2002 [Yearbook of Agrarian Foreign Trade]. Prague, VÚZE, 2003, (VÚZE Study No. 72), 39 pp. + appendices, ISBN 80-86671-11-9.

A detailed analysis of agrarian foreign trade over the 1998 – 2002 period. The objective of the investigation was to compile resource material for use in business / political decision-making and in evaluating the impact of agrarian policy in the area of internal economic relations. The work is one of a series of yearbooks that VÚZE's foreign trade unit has been compiling yearly since 1997.

- Výběrové šetření hospodářských výsledků podnikatelských subjektů v zemědělství za rok 2002 v síti testovacích podniků FADN CZ [Survey of the Economic Results for 2002 of the Agricultural Holdings in the Network of Test farms of FADN CZ] (Independent Appendix to the Green Report for 2002). Prague, VÚZE, 2003, 175 pp., ISBN 80--86671 09-7.

The publication presents the results of farming and revenue situation of agricultural holdings of all legal statuses, sizes and focuses of production, according to the individual methodological principles valid in the European Union within the framework of the "FADN - Farm Accountancy Data Network". This survey of the results of farming for 2002 within the FADN CZ network included 1,509 holdings, of which 587 were legal entities and 922 physical entities. The total area of the agricultural lands represented by the respondents surveyed was 966,799 ha, which corresponds to 26.58% of the total agricultural area of the ČR.

All of the results have been summarized in 7 sections of tables.

- A) Summary of the survey results.
- B) Survey results broken down by areas of production and soil/climactic conditions.
- C) Survey results broken down by size of holdings.
- D) Survey results of profit-making and loss-making holdings.
- E) Survey results broken down by focuses of production and EU classification.
- F) Survey results broken down by economic size of the holding, EU classification.
- G) Processing of the survey results according to standard EU FADN procedures..

For purposes of data comparison, values are presented primarily in amounts representing the indicators calculated for one holding, one hectare of agricultural land or in percentages.

- Farm Accountancy Data Network in 2002, FADN CZ 2002 (Informational study in English), Prague, VÚZE, 2002, 188 pp., ISBN 80-86671-10-0.

The publication makes data on the results of farming and the revenue situation of agricultural holdings of all legal forms, sizes, and focuses of production in the ČR available to agricultural experts in the EU countries, EU membership candidates and elsewhere. Methodological principles valid in the European Union within the “FADN - Farm Accountancy Data Network” were applied. The publication of survey results includes results from an investigation of costing of agricultural products that was based on the same survey sources.

- Aktuální ekonomická problematika zemědělských podniků II. (Live Economic Issues of Agricultural Enterprises). Prague, VÚZE, 2003, 141 pp., ISBN 80-86671-06-2. Collected papers from the VÚZE conference, Lázně Sedmihorky, October 2003.

Management of VÚZE: (Situation as of 1st May 2004)

1000	Director	Dr. Ing. Dušan Vaněk
1400	Economic Manager	Ing. Václav Bašek, CSc.
1410	Economy and Finance	Jana Kolářová
1420	Internal Administration	Zdeněk Fous
1200	Scientific Secretary and Manager for Science Activities	Doc. Ing. Tomáš Doucha, CSc.
Specialized departments and units		
1210	Agricultural and Rural Development	RNDr. Tomáš Ratinger, MSc., Dr.
1211	Structure and Economics of Agriculture	Ing. Alois Juřica, CSc.
1212	Regional Development and Rural Areas	Ing. Zdeněk Trávníček, CSc.
1213	Agro-environmental Policy	Ing. Jaroslav Pražan
1214	Social Development	PhDr. Hana Horská
1215	Renewable Resources of Energy and Raw Materials	Ing. Tomáš Zídek
1220	Agrarian Market	Ing. František Vaniček, CSc.
1221	Domestic Market	Ing. Miluše Abrahámová
1222	Foreign Trade	Ing. Jiřina Šlaisová, CSc.
1223	Structure and Economics of Linked Sectors	JUDr. Ing. Josef Mezera, CSc.
1230	Economic-Mathematical Models	RNDr. Ivan Foltýn, CSc.
1100	Specialized Research Services	Ing. Josef Kraus, CSc.
1110	Scientific Information, Library	Ing. Eva Dyková, CSc.
1300	FADN CZ Liaison Agency	Ing. Josef Hanibal
1311	FADN survey Methodology and Organising	Ing. František Slavík
1312	FADN Database Administration	Ing. Michaela Lukešová
1313	System Support	Ing. Jiří Cink